N°. 310. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

VRIJDAG 30 DECEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

28 Dec. 1859. n°. 54. WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Kolonien, dd. 27 December 1859, lit. B, n°. 25;

In aanmerking nemende, dat de invoering eener nieuwe wetgeving in de West-Indische kolonien, zoo veel mogelijk in overeenstemming met die van het moederland en met de voorstellen der bij Ons besluit van 27 September 1852, n°. 46, ingestelde Staatscommissie, in het belang dier kolonien, ten spoedigste gevorderd wordt,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Onze Gouverneurs van Suriname en Curaçao zullen op voordragt van- en in overleg met Onzen hierna te benoemen Commissaris, de nieuwe wetgeving in de West-Indische kolonien voorloopig en onder voorbehoud van Onze nadere goedkeuring, nadat de Raad van State zal zijn gehoord, vaststellen en invoeren, met inachtneming der bepalingen, in de Reglementen op het beleid der Regering dier kolonien vervat.

Art. 2. Tot Onzen Commissaris, speciaal belast met alles, wat betrekking heeft tot de invoering eener nieuwe wetgeving in de West-Indische kolonien, wordt aangesteld de heer mr. *L. Metman*, lid der Staatscommissie, benoemd bij Ons besluit van den 27sten September 1852, n°. 46.

Art. 3. Aan Onzen commissaris wordt als secretaris toegevoegd de heer mr. *H. M. van Andel*, advocaat bij den Hoogen Raad der Nederlanden.

Art. 4. De benoeming, in de beide vorige artikelen bedoeld, gaat in met den 1sten Januarij 1860, van welken dag af de benoemden zich ter beschikking stellen van Onzen Minister van Kolonien.

Art. 5. De instructie van Onzen commissaris wordt door Ons, op voordragt van Onzen Minister van Kolonien, vastgesteld.

Onze Minister van Staat, Minister van Kolonien, is belast met de uitvoering dezes, waarvan, tot kennisneming, afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Justitie en aan den Raad van State.

'sGravenhage, den 28sten December 1859.

WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,
ROCHUSSEN.

---

28 Dec. 1859, n°. 56. WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG ENZ., ENZ., ENZ.

Gelet op Ons besluit van den 27sten September 1852, n°. 46, waarbij eene Staats-commissie is ingesteld tot onderzoek en beoordeeling der ontwerpen, zamengesteld met het doel om de nieuwe Nederlandsche wetgeving voor de *Nederlandsche West-Indische bezittingen* van het Rijk toepasselijk te maken, en tot het daaromtrent uitbrengen van berigt en advies;

Gelet op het rapport der voormelde Staatscommissie van den 27sten November 1858, berigtende den afloop der haar opgedragen taak en tevens verzoekende, dat de Commissie ontbonden en aan hare leden een eervol ontslag verleend worde;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Staat, Minister van Kolonien, dd 27 December 1859, Lit. B. n°. 25,

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

De bij Ons besluit van 27 September 1852, n°. 46, ingestelde Staatscommissie wordt ontbonden, en haar voorzitter, leden en secretaris worden op de meest eervolle wijze ontslagen, met dankbetuiging voor de gewigtige diensten, door hen in die betrekkingen respectivelijk bewezen.

Onze Minister van Staat, Minister van Kolonien, is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Justitie en aan de leden der opgemelde Staatscommissie, tot informatie en narigt.

's Gravenhage, den 28sten December 1859.

WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,
ROCHUSSEN.

28 Oct. 1859, n°. 91. WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het aan Ons ingediend request van commissarissen en directeuren der *Vennootschap ter Assurantie*, gevestigd te *Amsterdam*, daarbij overleggende het ontwerp eener acte, houdende wijziging van art. 22 der statuten van gemelde vennootschap en tevens strekkende tot voortzetting van dezelve voor een nader tijdvak van tien jaren, te rekenen van af den eersten Januarij 1860, en verzoekende dat Wij daarop Onze bewilliging zouden gelieven te verleenen;

Op de voordragt van Onzen Minister van Justitie, van 26 October 1859, n°. 113, 2de afd.;

Gelet op de artt. 36 tot en met 56 van het Wetboek van Koophandel; mitsgaders op Ons besluit van 30 Augustus 1849, n°. 45, waarbij de Koninklijke bewilliging tot oprigting van deze vennootschap werd verleend,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onze bewilliging te verleenen tot wijziging van art. 22 der acte van oprigting van de te *Amsterdam* gevestigde *Vennootschap ter Assurantie*, en tevens tot voortzetting van dezelve onder de aldus gewijzigde voorwaarden, met een nieuw tijdvak van tien jaren, aanvang nemende den eersten Januarij 1860, alles op den voet als bij het ten requeste overgelegd ontwerp der notarieel daarvan te verlijden acte is vastgesteld.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering dezes.

Het Loo, den 28sten October 1859.

WILLEM.

De Minister van Justitie,
C. H. B. BOOT.

[*De bij dit besluit goedgekeurde acte wordt hierachter medegedeeld.*]

Bij besluit van 21 December 1859, n°. 66, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot administrateur bij 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden te benoemen den heer *F. A. Verster*.

Bij besluiten van 28 December 1859, n°. 67 en 68, heeft Zijne Majesteit goedgevonden bij het Departement van Binnenlandsche Zaken te benoemen:

tot commies *M. C. J. Piepers*;

tot adjunct-commiesen *W. G. F. Frauenfelder*, *J. M. Meeter*, *J. E. C. de Wijs* en *H. J. G. Ewijk*, thans eerste klerken.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 28sten December 1859, n°. 64, is het vice-presidium der commissie van administratie over het vereenigd huis van arrest en provoosthuis te Haarlem opgedragen aan het lid van dat collegie mr. *P. Teding van Berkhout*; en zijn voorts tot leden derzelve commissie benoemd de heer *J. P. Helmolt*, controleur van 's Rijks belastingen te Haarlem; en jhr. *G. F. van Tets*, lid van gedeputeerde Staten van Noordholland te Haarlem.

Zijne Majesteit heeft bij onderscheidene besluiten van den 28sten December 1859, n°. 48, 49, 50 en 52, goedgevonden, te benoemen:

bij het wapen der infanterie, tot 2den luitenant:

bij het 1ste regement:

de sergeanten *J. C. G. Logemann*, van het instructie-bataillon, *J. C. van Meegen*, van het 6de regement infanterie, jhr. *A. M. C. H. Bowier*, van het instructie-bataillon, *J. A. Vetter*, van het corps; den sergeant-titulair *F. J. E. Cokart*, van het 8ste regement infanterie; de sergeanten *H. Vermeulen*, van het regement grenadiers en jagers, *H. K. A. Beekhuis*, van het 6de regement infanterie, *A. H. A. Reijers* en *K. H. A. Uhlmann*, beiden van het 7de regement van het wapen;

bij het 2de regement:

de sergeanten *J. Lauer*, van het 3de, *P. W. L. Nanninga*, van het 6de, *H. A. van Reyn*, van het 4de, *K. Henry*, van het 1ste regement infanterie, mitsgaders den sergeant-titulair *E. P. A. van Heekeren*, mede van het 1ste regement;

bij het 3de regement:

de sergeanten *W. G. van der Noordaa* en *J. L. le Bron de Vexela*, beiden van het corps;

bij het 4de regement:

de sergeanten *G. A. H. van Steenvelt*, van het 3de, *A. Verbrugh*, van het 8ste regement infanterie, *C. F. H. Putman Cramer*, van het instructie-bataillon en *E. J. F. Franck*, van het 1ste regement infanterie;

bij het 5de regement:

de sergeanten *L. Scheltus*, van het corps, *W. C. Goteling Vinnis*, van het 6de, *A. J. Beck*, van het 1ste, *A. J. R. de Vrede*, van het 7de, *P. van Drimmelen*, van het 2de regement infanterie, den fourrier *F. R. P. van den Abeelen*, mede van het 2de regement van het wapen, de sergeanten *P. J. Miltenburg*, van het 4de, en *T. Cieremans*, van het 2de regement infanterie, mitsgaders den sergeant-majoor *G. H. van der Beek*, van het 3de regement infanterie;

bij het 6de regement:

De sergeanten *A. E. van der Heide*, van het 7de, *B. H. Hilvers*, van het 5de regement infanterie, *D. J. H. N. den Beer Poortugael*, van het corps, *W. Helderman*, van het regement grenadiers en jagers, *M. L. L. Schell*, van het 1ste, en *K. M. A. Botter*, van het 8ste regement

van het wapen; mitsgaders den sergeant-majoor *J. M. W. Schlundt Bodien*, van het regement grenadiers en jagers;

bij het 7de regement:

de sergeanten *J. Boelsums*, van het corps, *G. Luymes*, van het 2de regement infanterie, jhr. *A. Wttewaall van Stoetwegen*, van het instructie-bataillon, *P. M. van der Meer Mohr* en *H. W. Genger*, van het 6de regement infanterie, den sergeant-titulair *J. Coster*, van het 2de, de sergeanten *L. Schneither* en *A. A. van der Bilt la Motthe*, van het corps, *M. J. W. van Vlierden*, van het instructie-bataillon, *G. J. P. D. Muller*, van het corps, en *J. H. Textor*, van het instructie-bataillon;

bij het 8ste regement:

de sergeanten *R. J. Krantz*, van het 5de, *R. P. Bowles*, van het 4de regement infanterie, *J. A. P. Theunissen*, van het instructie-bataillon, *M. A. du Croo*, van het 6de, *C. A. Moot* en *F. W. P. G. van Werkhoven*, van het 4de regement infanterie; mitsgaders den sergeant-majoor *L. van Os*, van het 6de regement van het wapen;

bij het wapen der cavalerie, tot 2den luitenant,

bij het 1ste regement dragonders,

den wachtmeester-titulair *H. A. Op ten Noort*, van het corps, en den wachtmeester *J. F. van Moorsel*, van het 4de regement dragonders;

bij het 2de regement dragonders:

den wachtmeester-titulair *H. P. C. de Pauw Gerlings*, van het 1ste regement dragonders;

bij het 4de regement dragonders:

de wachtmeesters-titulair *H. G. J. Maas Geesteranus* en *W. Voorbeytel*, van het 2de, *J. H. A. IJssel de Schepper*, van het 5de, en *M. W. van Wickevoort Crommelin*, van het 1ste regement dragonders;

bij het 5de regement dragonders:

den wachtmeester-titulair *W. H. Nolthenius*, van het 2de regement dragonders;

bij het wapen der artillerie, tot 2den luitenant:

bij het 1ste regement vesting-artillerie:

den sergeant *J. B. Heymans*, van het 2de regement vesting-artillerie;

bij het 2de regement vesting-artillerie:

den sergeant *W. B. Westhoff*, van het corps, en den sergeant-titulair *H. G. A. A. Eechout*, van het 1ste regement vesting-artillerie;

bij het 3de regement vesting-artillerie:

den sergeant-titulair *J. Meijers*, van het 1ste regement vesting-artillerie, den sergeant *A. Harrebomée*, van het corps, den sergeant-titulair *W. H.* baron *van Ittersum*, van het 1ste regement vesting-artillerie, en den sergeant *J. B. van den Heuvel Rijnders*, van het corps.

tot 2den luitenant bij het leger in Oost-Indie:

bij het wapen der infanterie:

de sergeanten *A. H. Selleger*, van het regement grenadiers en jagers, en *M. J. Stevels*, van het 3de regement infanterie;

bij het wapen der artillerie:

den sergeant *H. F. A. Scherer*, van het 3de regement vesting-artillerie.

Bij besluit Zijner Majesteit van dezelfde dagteekening, als de hiervoorafgaande besluiten, n°. 53, heeft Hoogstdezelve, met intrekking van het besluit van 28 Julij 1853, n°. 63, gelieven te bepalen, dat art. 1 van het voorschrift van examen voor onderofficieren, tot het verkrijgen van den rang van officier, vastgesteld bij besluit van den 24sten Junij 1852, n°. 54, weder in volle kracht zal worden gesteld, en dat mitsdien de diensttijd, om tot het examen te worden toegelaten, niet meer van den ouderdom van 16 jaren, maar van 18 jaren zal behooren te worden gerekend, zullende intusschen de militairen welke zich thans in dienst bevinden, nog met den gemelden diensttijd, te rekenen van 16 jaren, kunnen volstaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Volgens een berigt uit Parijs van eergisteren waren er toen reeds drie en veertig duizend exemplaren van het vlugschrift *de Paus en het congres* verkocht en onder het publiek van onderscheiden landen verspreid, terwijl deszelfs inhoud door vele dagbladen geheel of gedeeltelijk opgenomen is. De berigtgever voegt daarbij de opmerking dat het Fransche gouvernement zich bespottelijk zou maken indien het nu nog voldeed aan den wensch dergenen, welke de verspreiding van dat geschrift gestuit wilden hebben.

Een der meest geëerde praelaten van Frankrijk, mgr. Dupanloup, bisschop van Orleans, welke geenszins tot de ultramontaansche partij behoort, is openlijk tegen de gemelde brochure opgekomen. Verscheiden conservative dagbladen van Parijs behelzen een door hem onderteekend artikel, strekkende om de in dat geschrift geopperde denkbeelden te wederleggen. Inzonderheid komt hij op tegen de bewering dat het geestelijke gezag uit zijnen aard onvereenigbaar met wereldlijke magt is, en dat dus het bestuur van den Roomschen Stoel in tijdelijke aangelegenheden noodwendig een slecht bestuur moet zijn.

In het bekende geschrift was voorgesteld den Paus, wanneer hij van een gedeelte zijns grondgebieds beroofd zou zijn, door geldelijke bijdragen van de katholijke landen in staat te stellen om zijne waardigheid op te houden; de Paus zou als het ware eene civile lijst hebben, waarvoor de gelden op de staatsbegrootingen der katholijke landen zouden worden uitgetrokken. Dit denkbeeld wordt door den heer Dupanloup met nadruk verworpen, als vernederend voor het hoofd der kerk en onbestaanbaar met deszelfs waardigheid en onafhankelijkheid; de Paus zou daardoor het voorkomen krijgen van een bezoldigd dienaar van eenige gouvernementen, en deze zouden door wetgevende kamers of door den volkswaan van den dag gedrongen kunnen worden om hem hunne ontevredenheid te betoonen door de bezoldiging in te houden.

ITALIE.

Het gerucht dat het pauselijke gouvernement door de verschijning van het bekende vlugschrift *de Paus en het congres* teruggebragt zou zijn van zijn voornemen om aan het congres deel te nemen, bevestigt zich niet. Volgens een den 27sten te Parijs ontvangen telegram uit Rome werd het toen aldaar voor zeker gehouden dat de kardinaal Antonelli binnen kort de reis naar Frankrijk zou aannemen; en de Parijsche berigtgever der Londensche *Morning Post* zegt stellig te kunnen mededeelen dat de kardinaal Antonelli te Parijs zal komen om op het congres voor 's Pausen wereldlijk gezag te strijden.

Een door hetzelfde blad medegedeelde brief uit Turyn van den 21sten dezer zegt: » De heer Cavour is bij een eigenhandig schrijven van Koning Victor Emanuel uitgenoodigd om als vertegenwoordiger van Sardinie en van Italie's onafhankelijkheid op het congres op te treden. In dit schrijven beloofde Zijne Majesteit op zijn koninklijk woord, dat de heer Cavour op het congres door geenerlei ministerielen invloed zou worden belemmerd; zelfs wordt verzekerd dat Zijne Majesteit zich verbonden heeft om zich gedurende de beraadslagingen van het congres van regtstreeksche gedachtenwisseling met het kabinet der Tuilerien te onthouden."

Eindelijk nog wordt aan het genoemde blad uit Rome geschreven dat de Paus aan ieder, dien hij ten gehoore toelaat en met wien hij over politieke aangelegenheden spreekt, zeer nadrukkelijk verklaart door geenerlei verbindtenis of belofte jegens het Fransche gouvernement gebonden te zijn ten aanzien van den aard en den omvang der hervormingen, welke hij welligt dienstig zou kunnen achten aan zijne onderdanen te bewilligen.

— De liberale dagbladen van Sardinie zijn met de in het geschrift *de Paus en het congres* ontwikkelde denkbeelden zelfs nog meer ingenomen dan de protestantsche dagbladpers van Engeland. De Turynsche *Opinione* gaat nog verder dan dat geschrift; zij acht het wereldlijke gezag van den Paus ten eenen male verwerpelijk en zou hetzelve gaarne tot de stad Rome beperkt zien; maar zij vermaant de Italianen, niet te veel te vergen, en zich tevreden te stellen met de schikking welke in de brochure voorgeslagen is.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Berlijn dat de aan de Oost- en Noordzee gelegen Duitsche staten, die door Pruissen uitgenoodigd zijn geworden om een gemeenschappelijk stelsel van kustverdediging te beramen, met ééne uitzondering, aan die uitnoodiging zullen voldoen, en zich bereid verklaard hebben om deskundigen naar Berlijn te zenden ten einde deel te nemen aan de over die aangelegenheid te houden beraadslagingen.

ENGELAND.

De Londensche *Morning Post*, het orgaan van lord Palmerston, spreekt in haar nommer van eergisteren over het voorstel om den eigendom van particulieren op zee in oorlogstijd onaantastbaar te verklaren, zoo als in het jaar 1856 door het gouvernement van de Vereenigde Staten en thans door een aantal handelssteden van Duitschland aanbevolen wordt. Het genoemde blad verklaart zich niet bepaald daartegen, maar zegt: » Men wil dat de particuliere eigendom op zee even zeer geëerbiedigd worde als te land; en het is waar dat hij te lande in theorie veilig voor inbeslagneming en opzettelijke verwoesting is; maar zoo veel wij weten, is deze theorie zelfs in de oorlogen van den jongsten tijd nooit tot volle verwezenlijking gekomen. Dat het voorstel der Duitsche Hanzesteden, in het afgetrokkene beschouwd, billijk is, geven wij zonder bedenking toe. Kunnen zij de groote mogendheden overhalen om hetzelve aan te nemen, dan zullen zij eene zeer gewigtige dienst aan het algemeene handelsverkeer bewijzen en ongetwijfeld de kansen van oorlog in de toekomst verminderen. Doch tevens moeten wij zeggen dat er, zoo ver wij kunnen zien, thans niet het minste vooruitzigt op eene algemeene overeenkomst der groote zeemogendheden dienaangaande bestaat. Het moet natuurlijk de wensch van die mogendheden zijn, die regten te behouden, welke sedert lang, al of niet te regt, als onmisbaar voor den goeden uitslag van krijgsbedrijven ter zee beschouwd worden. Aan den anderen kant is het altijd de staatkunde der minder magtige staten geweest de inkorting dier regten en de vrijheid van den zeehandel voor te staan. Welligt zal de tijd komen waarop de betoogen der laatstgemelden de bovenhand hebben; doch zeker is het dat die tijd nog niet gekomen is."

Het genoemde blad betreurt wederom den oorlog tusschen Spanje en Marocco en zegt: » Op dit oogenblik is Engeland de eenige Europesche mogendheid welke eenen erkenden diplomatieken agent in Marocco heeft; en wij zouden thans gaarne onzen invloed tot herstel des vredes aanwenden, even als wij vóór de vredebreuk ons bestendig hebben beijverd de geschillen tusschen de twee landen bij te leggen. Maar de vooroordeelen en hartstogten der beide oorlogvoerende partijen leggen aan zoodanige pogingen ongemeen groote bezwaren in den weg. Tot nog toe hebben de Spanjaarden in Marocco geen veld gewonnen, en sterkeren tegenstand ontmoet dan zij verwacht hadden; en naar hetgeen men in de laatste dagen uit Madrid heeft vernomen, schijnt het als of zij aanstalten voor eenen langdurigen en moeijelijken veldtogt maken. Aan den anderen kant mag men het voor zeker houden, dat, hoe meer toerustingen Spanje maakt en hoe grooter de nationale en katholijke geestdrift der Spanjaarden voor dezen oorlog is, des te grooter ook de hardnekkigheid en de dweepzieke opgewondenheid der Mooren zijn zullen. Aan de kust liggen verscheiden belangrijke steden van Marocco; maar het lot dier steden is den Sultan vrij onverschillig, zoo lang de groote steden van het binnenland, namelijk Fez, Marocco en Mequinez, veilig blijven".

NOORD-AMERIKA.

Er zijn berigten uit New-York van den 17den dezer ontvangen. Toen had het Huis van Afgevaardigden der Unie nog geenen voorzitter gekozen, en was de jaarlijksche boodschap van den President dus ook nog niet ingekomen.

De regering van den staat Virginia heeft Brown, den leider van den te Harpers Ferry beproefden aanslag, onverwijld de doodstraf doen ondergaan, maar aan zijne medepligtigen uitstel verleend, ten einde aan de wetgevende vergadering, welke den 5den dezer hare gewone jaarlijksche zitting aanvangen zou, gelegenheid te geven om haar gevoelen dienaangaande te doen kennen. Uit de nu ontvangen berigten blijkt dat de dood van Brown voor die vergadering niet genoegzaam is geweest om den roekeloozen aanslag te boeten en om de beangste slavenhouders gerust te stellen, en dat ook zijne medepligtigen de doodstraf hebben ondergaan. Dit heeft zonder verstoring der openbare orde plaats gehad; trouwens er waren door de regering zeer krachtige maatregelen genomen om haar gezag te kunnen handhaven en pogingen tot bevrijding der veroordeelden te beletten.

Bij de derde stemming, welke in het Huis van Afgevaardigden der Unie tot verkiezing van eenen voorzitter gehouden is, bekwam de heer Sherman, een republikein, 110 stemmen, de heer Bocock, de candidaat der demokratische partij, 88, en de heer Gilmer, behoorende tot de

oud-Amerikaansche partij of zoogenaamde knownothing's, 20 stemmen, terwijl 13 leden voor andere personen, die niet in aanmerking kwamen, stemden en alzoo hunne stem met opzet lieten verloren gaan. Daar het aantal stemmenden 231 bedroeg, en tot de verkiezing van eenen voorzitter de volstrekte meerderheid der stemmende leden vereischt wordt, moesten zich minstens 116 stemmen op éénen candidaat vereenigen.

Het is voor de staatspartijen in de Vereenigde Staten niet enkel een punt van eer maar ook van wezenlijk belang, haren candidaat in den voorzitterstoel te plaatsen; want de voorzitter van het Huis benoemt de vaste commissien, en het gevoelen van deze heeft grooten invloed op het lot der voorstellen welke aan haar tot voorbereidend onderzoek worden verzonden.

— De consul-generaal van Engeland op Cuba heeft onlangs een rapport aan zijn gouvernement gezonden, waaruit blijkt dat de slavenhandel thans weder levendig is. Naar zijne opgave zijn op Cuba in drie maanden tijds tien duizend zwarten uit Afrika aangebragt.

NASCHRIFT.

WEENEN, 28 December. In de *Wiener Zeitung* van heden wordt een kabinetsschrijven van den Keizer aan den minister van binnenlandsche zaken openbaar gemaakt, waarin gezegd wordt dat het leger ten gevolge van de talrijke vrijwillige dienstnemingen voltallig is, en dat uit dien hoofde vooreerst geene ligting van rekruten zal plaats hebben.

MARSEILLE, 28 December. Met de jongste mail uit China zijn alhier de admiraals Rigault de Genouilly en Reynaud aangekomen.

Volgens berigt uit Rome van den 24sten dezer maakte de kardinaal Antonelli zich gereed om naar Parijs te vertrekken, in gezelschap van zijnen broeder en drie secretarissen. De minister van finantien heeft tot stijving der pauselijke schatkist nieuwe staatsschuld uitgegeven.

MARSEILLE, 28 December. Daar het congres eerst tegen den 20sten Januarij zal zamenkomen, heeft de kardinaal staatssecretaris Antonelli zijn vertrek naar Parijs uitgesteld. In Umbrie en de Marken wordt veel moeite gedaan om de bevolking tegen de overheden op te ruijen, en de toestand dier gewesten baart bezorgdheid bij het pauselijke gouvernement.

De Koning van Napels heeft een ridderteeken en geschenken toegezonden aan den heer Maniscalco, den directeur der politie te Palermo, welke onlangs door eenen onbekende op de straat aangevallen en gevaarlijk gewond is geworden.

PARIJS, 29 December. De *Moniteur* en de *Constitutionnel* behelzen, in den vorm van eenen » brief van een katholijk dagbladschrijver" eene wederlegging van de beschouwingen des bisschops van Orleans over de brochure: *de Paus en het Congres*.

PARIJS, 29 December. De heer Kisseleff, Russisch gezant, heeft aan den heer Walewski te kennen gegeven, dat Rusland op het congres de in de brochure *de Paus en het Congres* ontwikkelde denkbeelden zou bestrijden, vermits dezelve aandruischen tegen de regeringsbeginselen van Rusland.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 29sten December* 1859.

Zijner Majesteits transportschip *de Heldin*, onder bevel van den luitenant ter zee der 1ste klasse P. Toutenhoofd, is na eene reis van 6½ etmaal van de reede Hellevoetsluis, den 15den dezer ter reede Lissabon aangekomen.

Blijkens de jongst ontvangen *Javasche Couranten* loopende tot den 5den November jl. waren door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie de volgende beschikkingen genomen;

bij het civiel departement:

benoemd: tot administrateur aan het gymnasium Willem III, R. F. Alberts, gewezen adjudant onder-officier van het Indische leger; bij de wees- en boedelkamer te Menado, tot president, het lid in dat collegie H. C. Dircks; tot lid, G. L. van der Hoek, onderwijzer bij de gouvernements- lagere school aldaar; tot 1sten commies op het bureau van den gouverneur van Sumatra's Westkust, de commies op het bureau van den resident der Padangsche bovenlanden A. W. A. Scholte; tot inspecteur van finantien, de adsistent-resident van Patjitan D. C. Noordziek; tot lid in den residentieraad te Soerakarta jhr. C. L. J. van Hogendorp; tot deurwaarder bij den landraad te Samarang J. F. Agerbeek; bij de landelijke inkomsten en cultures op Java: tot controleur 1ste klasse O. W. Swaving, laatstelijk controleur 2de klasse, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; tot controleurs 3de klasse, de ambtenaren ter beschikking van den directeur der cultures S. K. van Aalst, W. A. de Kock van Leeuwen, J. C. Reynst, mr. C. M. Smulders, J. A. Focquin, mr. A. M. Oudemans en mr. H. A. Blume; tot griffier bij den omgaanden regter in de 1ste afdeeling op Java, de 2de substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia mr. C. G. Hultman;

ontslagen: op verzoek, eervol, de pakhuismeester bij het zout-hoofddepôt te Pakis (Krawang) F. C. Claus, en de ambtenaar op wachtgeld, waarnemend zoutverkoop-pakhuismeester te Kediri, C. L. van Ligten;

ontheven: eervol, uit de verdere vervulling van de betrekking van magazijnmeester bij het buskruidmagazijn voor particulieren bij de welkomstbatterij te Batavia, J. J. Feites Diekstra, gepensioneerd opzigter bij het kettinggangers-kwartier aldaar;

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 1sten klerk bij de directie van finantien P. Stam;

goedgekeurd: dat door den gouverneur van Sumatra's Westkust zijn benoemd tot leden van de subcommissie van onderwijs in de residentie Padangsche bovenlanden te Fort de Kock W. J. A. Visser, militaire kommandant aldaar, en F. Schenck, adsistent-resident van Agam; te Padang Pandjang S. Locker de Bruyn, controleur 1ste klasse, E. Rappard, majoor der infanterie, en J. H. Flint, officier van gezondheid 2de klasse, allen te Padang Pandjang;

bij het militair departement:

benoemd: tot lid der directie van het fonds der verhoogde pensioenen voor de officieren der landmagt in Nederlandsch Indie, de intendant 2de klasse bij de militaire administratie C. Vemer; tot adjudant bij het 16de bataillon infanterie, de 1ste luitenant C. L. H. von Freytag van Overstraeten, van het 14de bataillon; tot adjudant bij den kommandant der Padangsche bovenlanden, de 1ste luitenant E. D. C. Middelaer, van het ganizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; tot adspirant-betaalmeester bij de militaire administratie, de adjudant-onderofficier van het garnizoens-bataillon der 3de militaire afdeeling op Java J. H. Felix; — bij het wapen der infanterie, tot 2den luitenant, bij het 1ste bataillon, de sergeant W. A. Schmilau; bij het 2de bataillon: de sergeant majoor A. Rozenraad en de sergeant W. F. van Vugt; bij het 3de bataillon, de sergeant A. Hamakers; bij het 5de bataillon (Samarang), de sergeant R. P. de Groot; bij het 6de battaillon, de sergeant-majoor L. C. van Berkel; bij het 8ste bataillon (Ngawi), de sergeant-majoor E. C. Matheron, allen van de militaire school, en de sergeant G. A. von Plötz, van het bataillon (Kedong Kebo), de fourrier J. H. M. van Bronckhorst; bij het 14de bataillon, de adjudant-onder-officier F. Lucher; bij het 16de bataillon, de sergeanten-majoors W. J. Thieme en G. A. Kal, de laatste allen van de militaire school; bij het garnizoens-bataillon der 1ste militaire afdeeling op Java (Weltevreden), de adjudant-onderofficier F. von Balluseck, van het 10de bataillon; van Palembang, de sergeanten-majoors J. J. Hollanders en J. R. Engelhard en der Wester-afdeeling van Borneo, de sergeant J. W. van Son, allen van de militaire school;

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland, aan den luitenant-kolonel kommandant van het 10de bataillon infanterie J. C. J. Smits; aan den majoor der infanterie J. B. Auffmorth; aan den betaalmeester der 1ste klasse (kapitein) der militaire administratie E. C. Smets; aan den magazijnmeester bij de afdeeling kleeding-magazijn te Padang (militaire ambtenaar 2de klasse) J. P. J. Cabri;

ontslagen: eervol, uit hoofde van vertrek naar Nederland, als lid der directie van het fonds der verhoogde pensioenen voor de officieren der landmagt in Nederlandsch Indie, de kolonel der artillerie C. G. van Dentzsch, onder dankbetuiging voor zijne in die betrekking bewezen diensten; uit Zijner Majesteits militaire dienst, de officier van gezondheid der derde klasse H. H. Lieftink.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

door den algemeenen secretaris, gedurende de maand October: benoemd tot 1sten klerk der algemeene secretarie, de klerk op dat bureau H. A. Guise;

door den directeur der burgerlijke openbare werken, gedurende de maanden September en October, overgeplaatst, van Garoet naar Soekaboemi (Preanger regentschappen), de opzigter 3de klasse C. B. de Leau;

door den resident van Samarang, gedurende de maand October, ontslagen, de opziener bij 's lands houtstapelplaats te Samarang, C. Bloem; en als zoodanig benoemd de deurwaarder bij den landraad aldaar, J. J. C. van Woesik;

door de algemeene rekenkamer, gedurende de maand September, benoemd, tot tijdelijken buitengewonen 1sten klerk, de klerk bij de directie der producten en civile magazijnen S. A. Buddingh;

door den ingenieur der gouvernements-telegraphen, gedurende de maanden September en October, benoemd: tot leerling-telegraphisten op het telegraaphkantoor te Samarang, J. Stijger, te Weltevreden, L. B. Luster, J. J. de Buck en P. Scheltema Beduin; overgeplaatst, van Ambarawa naar het hoofdbureau te Weltevreden, de telegraphist A. J. J. C. Guise;

door den ingenieur 1ste klasse, belast met de leiding der dienst van het mijnwezen, gedurende de maand September, benoemd tot voorman bij het mijnwezen, de élève-voorman A. L. Reifert;

door den schout-bij-nacht, kommandant van Zijner Majesteits zeemagt in Oost-Indie en inspecteur der marine, gedurende de maand October, benoemd tot 1sten klerk bij het kommandement en de inspectie der marine, de klerk op dat bureau I. F. L. Schoonheidt;

door den chef van het beheer over de gouvernements-schoeners en kruisbooten, gedurende de maand October, bevorderd tot 2den stuurman de 3de stuurman, A. Smits.

Verder behelzen die Couranten nog het volgende:

BATAVIA, 25 October. *Palembang*. — Gedurende de maand September viel ter hoofdplaats weinig belangrijks voor.

De handel was vrij levendig.

Banka. — Den 30sten September jl. werd berigt ontvangen van het aanwezen van kleine zeerooversvaartuigen, alsmede dat zij eenige visschers op de kusten van het district Djeboes hadden aangerand en geplunderd, terwijl mede nabij het eiland Poeloe Pandjang, gelegen vóór de monding van de Marawang- rivier, eene sampan met verdachte personen was gezien.

Dadelijk werden drie kleine gewapende vaartuigen, bemand met matrozen van eene kruispraauw en eenige ingezetenen der plaats, uitgezonden ten einde de roovers op te sporen, met het gevolg dat eene rooverspraauw twee dagen later bij Karang Seriboe, beoosten Muntok, werd ontdekt en vervolgd. Het mogt niet gelukken de roovers in handen te krijgen, vermits zij, sneller roeijende, naar den Sumatra-wal zijn ontsnapt. Eene kleine, doch sterk bemande rooverspraauw is verscheidene malen in de nabijheid der Nangka-eilanden gezien.

Van de derwaarts gestevende kleine vaartuigen is nog geen berigt ontvangen.

De kruispraauwen zijn op verschillende punten van het eiland kruisende, terwijl Zr. Ms. stoomschip *Samarang* op zijne reis naar Riouw ook de noordelijke kusten van Banka en de Toedjoe-eilanden zal bezoeken.

Op den 26sten September is op de hoogte van Tandjong Poeni verongelukt eene op Europesche wijze getuigde tjemplong, gevoerd door A. A. Abels, groot zeven lasten, komende van en te huis behoorende te Bezoeki en bestemd voor Riouw.

Het vaartuig is na op eene zandbank te hebben gestooten verongelukt; de equipage, bestaande uit zes man, is gered.

Op het vernemen dier tijding is eene kruisboot afgezonden om hulp te verleenen; deze heeft de bemanning naar Muntok overgebragt, doch van de lading niets kunnen redden dan eenige inventaris-goederen.

De weêrsgesteldheid was gedurende de maand September vrij droog, ten gevolge waarvan in sommige districten gebrek aan water bestond en de mijnarbeid schade leed.

Riouw. — In den nacht van den 7den op den 8sten October jl. gelukte het aan eene van Riouw uitgezonden politiemagt om de schuilplaats te overvallen van eenige beruchte zeeroovers, die reeds gedurende verscheidene jaren de wateren van Riouw en Singapore voor den kleinhandel onveilig maakten. Sedert eenigen tijd hadden zij meer bepaald de omstreken van laatstgenoemde plaats tot het tooneel hunner euveldaden gekozen en trokken zich telkens na het plegen daarvan tusschen de talrijke eilanden, ten noorden van Battam gelegen en tusschen die, welke den Boelan-archipel uitmaken, terug. Eindelijk verkreeg men te Riouw de zekerheid, dat zij zich dikwerf ophielden op zeker eiland Poelo Ajasem genaamd, waar zij dan ook op bovengenoemd tijdstip door de bedoelde politiemagt

aangetroffen en aangevallen werden. Ofschoon de roovers zich hardnekkig verdedigden en in getalsterkte de uitgezonden magt evenaarden, zoo niet overtroffen, gelukte het echter aan deze om gedurende den strijd een der meest gevreesden te dooden, zijnde zekere Padjoeh, die, volgens mededeelingen van eenige Maleijers, een der hoofdaanvoerders is geweest bij den aanval in de maand Junij jl., op eene allerbrutaalste wijze in de nabijheid van Singapore, op een vaartuig, met beambten van de waterpolitie aldaar bemand, gedaan. Bovendien werden drie roovers gevangen genomen en waarschijnlijk nog twee gewond. Aan den hoofdleider, Pa Ranteh, gelukte het met eenigen der zijnen, door de duisternis begunstigd, in het digte kreupelgewas te ontkomen. Men koesterde echter de gegronde hoop om ook deze vlugtelingen onschadelijk te maken. De gunstige afloop van dezen aanval is grootendeels toe te schrijven aan de goede leiding en den betoonden moed van den djoeragan Moor, gezagvoerder der gouvernements-hulpboot n°. 2.

Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo. — De exploitatie der steenkolen wordt voortgezet en alle pogingen worden in het werk gesteld om de productie van kolen zoo groot te doen zijn, als in de gegeven omstandigheden doenlijk is. De lage waterstand der rivier gedurende de maand September jl. is oorzaak geweest, dat er niet veel kolen van den gereed liggenden voorraad bij de mijnen zijn afgevoerd geworden.

Celebes. — Berigten over de maand September luiden als volgt:

De padi-oogst was op de meeste plaatsen afgeloopen en gunstig uitgevallen. Het nog te veld staande gewas liet zich mede gunstig aanzien. De aanplant van tweede gewassen werd zooveel mogelijk bevorderd.

De handel te Makassar was vrij levendig. Van 10 Augustus tot 10 September liepen aldaar de haven binnen 4 Nederlandsche, 8 Engelsche, 1 Deensch en 1 Hamburgsch, en vertrokken 10 Nederlandsche, 1 Hamburgsch en 2 Engelsche schepen. Het aantal aangekomen inlandsche vaartuigen, zoo van Java en elders, als van kustplaatsen op Celebes zelf, bedroeg in genoemd tijdvak 118, terwijl vertrokken 102. Ingevoerd werd voornamelijk koffij, rijst, tripang, was, lijnwaden, garen en amfioen uitgevoerd rijst, tabak, koffij, paarlmoer, gambier: enz

Van zeeroof werd niets vernomen.

De gezaghebber van Saleier bezocht in de maand Augustus naar gewoonte de zuidelijke regentschappen van dat eiland, waar hij alles in rust en orde aantrof. De hoofden werden door hem aangespoord om te volharden in het zich onthouden van handel met de Boniren.

Ook de gezaghebber van Boelekomba en Bonthain bezocht verscheidene regentschappen zijner afdeeling, waar hij mede alles rustig vond.

Berigten omtrent Boni over Boelekomba te Makassar ontvangen behelsden, dat een Bonisch zendeling bij kraeng Kadjang was gekomen met eenen brief, houdende last om alle zendelingen van het Gouvernement, alsmede Aroe Palakka, zoo hij te Kadjang mogt komen, om het leven te brengen. Dezelfde last zoude door geheel Boni verspreid zijn. Kraeng Kadjang en Kraeng Boelekoempa kregen last, versterkingen aan te leggen en zouden, indien zij aan dit bevel niet voldoen, als vijanden van Boni beschouwd worden. De versterking te Balangtiöng werd ten gevolge van het aanwezen van Aroe Palakka te Boelekomba, sterk bewaakt.

Zoowel te Kadjang, als te Sandjai, Boelo Boelo en Boni was men zeer bevreesd voor de gevolgen van het vermoorden der zendelingen van Aroe Palakka.

Uit de Noorder districten wordt gemeld, dat de rust in de bergdistricten hersteld en een groot gedeelte der bevolking, dat allengs gevlugt was, weder naar zijne negorijen is teruggekeerd. In opvolging der jaarlijksche gewoonte zond ieder bergregentschap lieden naar Maros om aan de wegen aldaar te arbeiden. Kraeng Gantarang, een der vijandelijke aanvoerders, die voornemens was in het tweede pachtdistrict invallen te doen, is op het vernemen der nederlaag van Doeloeng Lamoeroe met zijne bende teruggetrokken. De verschillende nederlagen, door den vijand achtereenvolgens ondervonden, hebben hem hoogst waarschijnlijk ter verlating van het geheele gouvernements-grondgebied genoopt.

Amboina. — Gedurende de eerste helft van de maand September jl. was het weder droog, terwijl het gedurende de laatste helft bijna aanhoudend regende.

De gezondheidstoestand der bevolking was in de laatste helft dier maand minder gunstig dan in de vorige maanden.

Menado. — De geruchten omtrent het heerschen van pokken in de landen op de Noordkust van Celebes zijn gebleken ongegrond te zijn.

Niettegenstaande de Z.-O. wind sterk doorwoei, bleef de regen gedurende de maand Augustus jl. aanhouden.

In de eerste helft dier maand hadden dagelijks, en soms tot twee of drie malen daags ligte aardbevingen plaats; later is dit natuurverschijnsel slechts enkele keeren waargenomen.

De padi-oogst van de drooge velden is afgeloopen en heeft over het algemeen een goed resultaat opgeleverd.

De aanhoudende regen oefende eenen nadeeligen invloed uit op het plukken en bereiden van koffij.

De levering bedroeg dan ook slechts 2008$^{120}/_{125}$ pikols, zoodat op ult. Augustus jl. van 1 Januarij 1859 af in het geheel zijn ontvangen 17203$^{49}/_{125}$ pikols.

De tweede oogst zal minder bedragen dan verwacht werd, doordien vele vruchten aan de boomen zijn verrot of ontijdig zijn afgevallen.

BATAVIA, 28 October. *Palembang.* — De muiteling Pirahon van Endekat (Lematang Oeloe) zwerft steeds in de bosschen van Goemai Talang rond. Onophoudelijk door pradjoerits nagezeten, zoodra eenig berigt omtrent zijn verblijf te eeniger plaatse is ingekomen, acht hij zich nergens veilig en begeeft zich telkens bij hunne nadering naar afgelegen oorden, waar hij een schuilhoek meent te zullen vinden.

Op den 29sten September jl. rukte op die wijze een detachement militairen en pradjoerits naar eenige talangs of koeboeans (schuilplaatsen in de wildernis), in Goemai Talang gelegen, waar men vernomen had, dat eenige kwaadwilligen met Pirahon zich ophielden. Toen deze troepen de bedoelde talangs naderden, staken de muitelingen deze in brand, na zich een korten tijd te hebben verdedigd. De luitenant Tomey, kommandant van het detachement, kreeg bij die gelegenheid een schampschot en een pradjoerit alsmede een koeli werden doodelijk gewond. Op de plaats van het gevecht werden twee lijken gevonden, welke de muitelingen door hunne overhaaste vlugt niet hadden kunnen medenemen, benevens eenige wapens.

Na verder nog eenige plaatsen bezocht te hebben, keerde de kolonne op den 3den October naar Lahat terug, zonder op den terugmarsch verontrust te worden. Te Socka Rameh, hoofd-doeson van Goemai Talang, werd een inlandsch ambtenaar met 26 pradjoerits achtergelaten om plaatselijk eenige schikkingen te maken en orde en rust te bevestigen.

Niets wordt onbeproefd gelaten om Pirahon magtig te worden.

Een ander hoofd-opstandeling, pangeran Tandjong Sirih, zwerft eveneens, geheel verlaten door zijnen aanhang, rond.

In Kikim bleef het rustig en de zaken aldaar keerden tot haren gewonen stand terug. De bevolking was er druk bezig met de ladangs te bewerken en de wegen in orde te brengen.

In de overige districten mogt men zich over eene gewenschte rust verheugen. Ook in Ampat Lawang en Redjang liet de stand van zaken niets te wenschen overig.

BATAVIA, 1 November. *Lampongsche districten.* — Gedurende de maand September werden door den resident bezocht de noordwestelijke en noordelijke deelen zijner residentie, over eene uitgestrektheid van 350 palen. Overal heerschten rust en tevredenheid. Ingekomen berigten omtrent gebrek aan voedingsmiddelen in de bovenlanden van het district Toelang Bawang werden onjuist bevonden. Wel was door het mislukken van eenige ladangs in de Abong niet overal genoegzaam rijst voorhanden, maar in dit gebrek was voorzien door ruimen aanplant van andere levensmiddelen.

De jonge koffijaanplantingen stonden voortreffelijk. In het district Toelang Bawang zijn ongeveer een half millioen boomen geplant en in de kweekbeddingen zijn 800,000 jonge planten aanwezig. Vele inlanders plantten koffijboomen uit eigen beweging boven het met de hoofden overeengekomen cijfer.

In de omstreken van Telok Betong is eene belangrijke uitgestrektheid boschgrond voor de pepercultuur gereed gemaakt, zoodat ongeveer 100,000 boomen in de aanstaande westmousson aldaar zullen aangeplant worden.

De katoencultuur zal boven verwachting goed slagen. Vele velden, die te laat beplant zijn, hebben toch aanhoudende regens zonder schade kunnen doorstaan.

Het graven van waterleidingen en het leggen van dammen voor sawah's gaat steeds goed vooruit.

De weêrsgesteldheid was vrij gunstig. Droog weder gedurende ruim drie weken verschafte gelegenheid om bosschen te vellen en te verbranden voor den droogen rijstbouw, de peper- en de koffijcultuur.

Op den 25sten September kwam van Moeara Doea (Palembang) te Telok Betong aan de controleur van Delden met zijne vrouw en twee kinderen. Hij maakte deze reis, welke tot de zeldzaamheden mag gerekend worden, over land in achttien dagen en betrekkelijk gemakkelijk Overal trof hij eene volkomene rust en ingenomenheid met het Europesche bestuur aan.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — Door het ontvangen van nadere tijdingen zijn wij thans in staat meer uitvoerige berigten mede te deelen omtrent het voorkomende in onze nommers van 24 Augustus, 21 September en 12 October jl.

De eerste aanlegger van den opstand, Panombahan Moening, welke voorgaf bovenmenschelijke magt te bezitten en zich zoowel onder de lagere als hoogere klasse der bevolking aanhang had weten te verwerven, aanvankelijk met het uitsluitende doel om tegen den sulthan Tamdjid Illah ten strijde te trekken, is plotseling door zijnen aanhang verlaten, toen deze bemerkte, dat de door hem onkwetsbaar gemaakte voorvechters door onze troepen bij voorkeur getroffen werden. Hij zwerft thans verlaten rond. Zijn aanhang heeft zich verdeeld onder de gecompromitteerde hoofden, welke den opstand voortzetten, zoo als Antasari, Amin Oelah, demang Leman, Ali Abkar en vele anderen. Door de hulp van dweepende priesters en door bedreigingen van onwillige kampongs om hen te volgen te verbranden als anderzins, weten deze hoofden telkens hunne magt te vernieuwen of te versterken.

Op den 27sten Julij ondernamen de stoomschepen *Celebes* en *Tjipanas* eenen togt op de Kapoeas-rivier en vernielden bij die gelegenheid, de rivier op en neder stoomende, na hevig schieten, voornamelijk met 30 pd. kanonnen en mortieren van 16 duim, eene vijandige benting, welke ongeveer 4 uren stoomens boven de kampong Palankai, den bezetten post in Poelo Petak, opgeworpen was. Tevens veroverde men eene zoogenaamde Kota Mara, of van zware boomstammen, uitermate sterk vervaardigde drijvende benting, om welke te nemen of te vernielen de togt voornamelijk ondernomen was.

De op den 4den Augustus te Goenong Lawak behaalde overwinning, vroeger reeds kortelijk vermeld, bestond voornamelijk uit de inname stormender hand van eene zeer sterke benting, welke op eenen nagenoeg 100 voeten hoogen heuvel was gelegen.

Na eene eerste ontmoeting met den vijand bij Soengi Besaran, waar de aanval door digt opeen gedrongen muitelingen uiterst woest was, vatte de kolonne aan den voet van dezen heuvel post, terwijl de vijand haar met geweerschoten en steenworpen bestookte, en opende uit twee houwitsers en twee handmortieren een wel gerigt vuur op de benting. De eerste granaatworpen werden door de opstandelingen met een uittartend gegil ontvangen, doch allengs verminderde dit geschreeuw.

De bestorming werd hierop ondernomen, en vóór dat de sapeurs de poort der benting hadden kunnen openhakken, klouterde de 2de compagnie van het 9de bataillon onder bevel van den kapitein Schiff tegen de binnenwaarts hellende, ongeveer 10 voet hooge planken beschoeijing op en nam in een oogenblik, onder een luid hoera, van de benting bezit. De muitelingen wachtten de bestorming niet af, maar vlugtten van de andere zijde uit hunne versterking in een ondoordringbaar bosch. In de benting vond men onder andere verscheidene van Kalangan afkomstige voorwerpen, als rustbanken, tafels, stoelen enz.

Op den 6den Augustus veroverde de *Celebes*, toen echter zonder veel inspanning, eene tweede Kota Mara, gelegen tusschen Poelo Kanamit en den vasten wal, welke naar Palankai werd medegenomen.

Den 17den Augustus stoomde de kolonel Andresen naar Marabahan, waar hij de kampong goed bevolkt en de hoofden in eene tevredene en rustige stemming aantrof. Vervolgens begaf hij zich aan boord van de *Celebes* naar Palankai en van daar door de *Boni* en *Tjipanas* gevolgd naar de plaatsen, waar op den 27sten Julij en den 6den Augustus gestreden was. Op de laatste plaats werd weder eene nieuwe, doch nog niet voltooide en onbezette Kota Mara aangetroffen.

Behalve de overblijfselen van de vroeger vernielde benting vond men op de eerstgenoemde plaats mede eene nieuwe, in aanbouw zijnde, uit zware boomstammen opgetrokken benting. Onmiddellijk landde eene divisie onder bevel van den luitenant ter zee 2de klasse Steffens, drong het daar aanwezige digte bosch in, tot dat zij op een onbegaanbaar

terrein stuitte, verbrandde de benting, doch trof nergens vijanden aan. Vóór deze benting was aan een uitstekenden boomtak een lange wimpel met de Hollandsche kleuren, doch in omgekeerde orde, vastgemaakt: de beteekenis hiervan bleef onbekend.

Nadat de kolonel Andresen den 21sten Augustus in persoon het fort te Tabanio, waarop den 14den te voren een vergeefsche aanval was gedaan, had verkend, werd dit fort, zoo als reeds gemeld is, den 27sten daaraanvolgende stormender hand ingenomen en bezet.

De magt, daartoe gebezigd onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee J. A. K. van Hasselt, bestond uit de schepen *Ardjoeno*, *Montrado*, *Celebes*, *Onrust* en *Boni*, op welke bodems zich ongeveer 230 manschappen als versterking van het reeds aanwezige personeel hadden ingescheept.

Nadat het fort en zijn omtrek zoo veel mogelijk waren onderzocht en eveneens de schepen zoo digt mogelijk bij het fort waren gebragt, begonnen in den morgen van den 27sten Augustus de *Montrado* en *Celebes* het fort te beschieten. Onderwijl werd gedebarqueerd en sleepten de manschappen met voorbeeldeloozen ijver twee 12ponders en hunne zware affuiten, benevens een houwitser en twee mortieren van 12 duim, naar de daarvoor bestemde plaatsen. De vijand schoot aanhoudend met zijn geschut en geweer, doch meestal te hoog, en hief van tijd tot tijd een luid geschreeuw aan. Ongeveer ten tien ure stond een 12ponder op ruim 400 ellen van het fort in batterij en korten tijd daarna de tweede, even als het overige ontscheepte geschut. Schanskorven werden geplaatst en het vuur ook van de landzijde geopend. De landingsdivisie was achter de batterij en tirailleur werkzaam. Een door den luitenant ter zee 2de klasse van Alphen gerigt schot trof den vijandelijken vlaggepaal, welke onder een levendig hoerah! van onze zijde nederviel. De meeste schoten werden uitmuntend gerigt, zoodat reeds omstreeks 12 ure een voldoende bres in de sterke muren van het fort was gemaakt. Bijna te gelijker tijd lieten de schepen in zee het sein opgaan: »de vijand vlugt," en stormden de manschappen naar binnen om den vijand tot aan de rivier te vervolgen. 37 personen werden gevangen gemaakt en 4 praauwen benevens ettelijke stukken geschut veroverd. Het verlies aan onze zijde bestond uit 2 gekwetsten.

Twee inlandsche handelaren, te Bandjermasin gevestigd, boden zich aan om in iedere kampong van Tanah Laut bevelschriften rond te brengen, bevattende de aanmaning om geene kwaadwilligen in de kampongs te dulden en de hoofden van den opstand tegen eene geldelijke belooning uit te leveren. Een dezer zendelingen is in 33 kampongs geslaagd, doch de andere is, waarschijnlijk ten gevolge van overdreven dienstijver, vermoord geworden.

Toen te Martapoera berigt was ontvangen, dat bij Moeara Stamboel eene van Pengaron afgekomen ijzeren laadschouw was beschoten en aangehouden, werd dadelijk eene verkenning derwaarts gezonden. Deze wisselde slechts eenige geweerschoten met de op genoemde plaats verzamelde muitelingen, doch op den volgenden dag gelukte het aan den kapitein Schiff hen geheel uiteen te drijven en een gevoelig verlies toe te brengen. Vier hadji's werden bij deze gelegenheid gevangen genomen en alle gesneuvelden en gevangenen waren als met den djiemat's overdekt.

In den nacht van den 23sten op den 24sten September werd het zout-pakhuis te Palankai (Poelo Petak) door de muitelingen plotseling aangetast, hoewel de aldaar bevelvoerende luitenant Bichon nog ten 1 ure de ronde had gemaakt zonder iets te bespeuren, dat achterdocht kon verwekken, en behoorlijk schildwachten waren uitgezet. Omstreeks $1\frac{1}{2}$ uur meende één dezer onraad te bespeuren, riep werda, doch bekwam geen antwoord. Zich willende vergewissen, of hij werkelijk iets gezien had, drongen plotseling drie Dajakkers op hem in. Hij gaf vuur en trok zich in de versterking terug; maar te gelijker tijd drong een twintigtal muitelingen daarbinnen, welke zich onmiddellijk verspreidden. De luitenant Bichon, uit zijne kamer komende, viel dadelijk door een lanssteek zwaar in den buik gewond. Evenzoo sneuvelde een Europesche kanonnier. Bovendien werden zes onderofficieren en manschappen gewond. Onverwijld werd op de indringers gevuurd, die spoedig over de palisadering op de vlugt gingen.

In den vroegen morgen van den 26sten Augustus naderden 45 opstandelingen in vaartuigen de schans van Thuijll. Vóór dat de schildwacht hen bemerkte, waren zij uit hunne vaartuigen op den wal gesprongen en over de borstwering in de schans gedrongen, waar zij in een oogenblik den kommandant, een sergeant en negen manschappen, aan welke laatsten juist een oorlam werd uitgereikt, verwondden. Zij werden echter weder buiten de schans gejaagd, waar zij zes dooden achterlieten.

Weinige uren later bedreigde Bandjermasin een dergelijk ongeval. Aan de Antasan Ketjil, een der weinige toegangen tot de hoofdplaats, welke sedert het uitbreken van den opstand niet versperd zijn, verzamelden zich omstreeks 8 ure in den morgen eenige uit de Kween komende praauwen, waarin een honderdtal met lansen en klewangs gewapende personen was gezeten. Deze verlieten hunne vaartuigen en trokken op het etablissement aan. Voorop ging een hoog bejaard man, voor wien een vaandel, uit een tijgervel vervaardigd, gedragen werd. Als deze troep tot aan de zoogenaamde kampong Boegis gekomen was, werd hij aangeroepen door een volgeling van den tijdelijk te Bandjermasin aanwezigen jongen radja van Pegatan. Deze radja voegde zich onmiddellijk bij zijnen volgeling en vroeg aan den ouden man, waar hij naar toe wilde. Deze antwoordde, dat hij slechts voorbij wenschte te gaan; doch hierin werd hij door de gevelde lansen van den radja en zijnen volgeling belet. De oude man wilde de lansen afweren en riep tot zijn gevolg: »hadja! hadja!" Spoedig kwam een twaalftal Boeginezen zich bij den radja voegen, waarop de aankomende troep in aller ijl de vlugt naar zijne praauwen nam. De oude man, welke alleen was overgebleven, ging slechts langzaam achteruit en liet zich met de lansen terugdringen.

Inmiddels was in Bandjermasin zelf alles in rep en roer gebragt door het geroep: »brandal datang." De meeste Europeanen vlugtten met hunne familien naar het fort, waaruit zij noode konden bewogen worden om zich weder naar hunne huizen te begeven. Evenzoo verliep een groot deel der inlandsche bevolking, welke echter langzamerhand weder terugkeerde.

Bij nader onderzoek is gebleken, dat de bedoelde oude man was Kiai Mangon Karsa, districtshoofd van de Kween en onderhoorigheden. Hij is den volgenden morgen gearresteerd. Buitendien zijn te Bandjermasin en te Martapoera 43 muitelingen in arrest, welke aan den aanslag op Kalangan en later feitelijk verzet hebben deel genomen.

Het stoom-adviesvaartuig de *Tjipannas* is ten gevolge van het springen van den stoomketel bij Poelo Kanamit in de Kapoeas gezonken. De opvarenden zijn allen door de bemanning van het digtbij liggende stoomschip *Montrado* gered. De machinist en drie vuurstokers der *Tjipannas* hebben bij deze ramp brandwonden gekregen, waaraan een der laatsten is overleden.

Op den 26sten September werden de opstandelingen door twee detachementen, ieder sterk 30 man, onder bevel van den adjudant, dienstdoenden officier Serquet en den adjudant-onderofficier Sauselé bij Soengi Besaran en soengi Pring met een belangrijk verlies uiteengejaagd.

Den volgenden dag behaalde de kapitein Schiff voor de tweede maal eene overwinning bij Goenong Lawak, waar de vijand op nieuw eene benting had opgerigt. Het vuur van den vijand werd door eenige juist aangebragte schoten uit een houwitser beantwoord en toen het eerste verflaauwde, besloot genoemde kapitein tot de bestorming. De opstandelingen hielden moedig stand. Voor en in de benting werd dapper gestreden, tot dat onze soldaten den vijand over zijne palissadering heenjoegen, waarover de vijand reeds zijne gesneuvelden en gekwetsten had geworpen. De magt der opstandelingen, hier verzameld, werd op 300 man geschat, waarvan een honderdtal buiten gevecht werd gesteld. Zoowel bij de bestorming, als bij de vlugt der vijandelijke bezetting had het kartetsvuur eene verschrikkelijke uitwerking. Ettelijke kanonnen en vaandels zijn bij deze gelegenheid, even als bij vroegere gevechten, veroverd. De plaats wordt thans om beurten door Martapoerasche prinsen bewaakt, en om de twee dagen wordt er eene verkenning, van Martapoera uit, heen gezonden, om te beletten dat de opstandelingen zich daar andermaal nestelen.

Timor. — De gewezen Otopatra (krijgsoverste) van Tatoe Iki, genaamd Nai Sani, wonende te Batoe Nai Banoe, thans Bakki Moeni (een titel, die den rang van Fettor aanduidt) is te Paritti aangekomen om zich te onderwerpen.

Deze Otopatra was in den oorlog van 1857 tegen den fettor van Takaip, Bakikooi, de hoofdhandlanger van dezen.

Volgens zijne verklaring was hij door den grooten invloed van Bakikooi gedwongen geworden met dezen gemeene zaak te maken.

Hij is thans in de plaats van Bakikooi als fettor van Takaip opgetreden.

BATAVIA, 4 November. *Patjitan.* — Reeds is vermeld, dat door de geheele afdeeling, in de strekking van het zuiden naar het noorden, vrij hevige aardschuddingen zijn waargenomen. Sedert heeft het verschijnsel zich nu en dan herhaald, en waren daaronder de zwaarste schokken, één op den 8sten October kort vóór middernacht, en de tweede in den namiddag van den 20sten daaraanvolgende, ongeveer ten $5\frac{1}{2}$ ure. Juist in die oogenblikken was men aan boord van het in de baai liggende Nederlandsche schip *Ottolina*, gevoerd door J. J. Prange, bezig een tuig-anker achter uit te brengen. De daartoe gebezigde sloep, welke anker en ketting inhad en dus zwaar beladen was, konde voor de met korte deining bewogen zee niet spoedig genoeg rijzen, te minder daar de gedeeltelijk buiten boord hangende ketting, ten gevolge der gelijktijdig door het vaartuig ondervondene stootende beweging, van zelf met snelle vaart uitliep, en was daarvan het ongelukkig gevolg, dat de sloep water inkreeg en als in een oogenblik onder de bemanning, ten getale van 13 man, wegzonk.

Door spoedig aangebragte hulp mogt het gelukken elf personen te behouden, maar de pogingen om ook de beide anderen te redden bleven vruchteloos en tot dusverre zijn zelfs hunne lijken niet teruggevonden.

Overigens verdient nog melding, dat men meent te hebben opgemerkt, dat de diepte der baai, ter plaatse waar de schepen gewoonlijk ten anker komen, sedert de plaats gehad hebbende aardbevingen is afgenomen. Waarschijnlijk moet zulks aan opheffing van den bodem worden toegeschreven.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

December.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren.	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevallen.
29	BOVEN-RHIJN. . .	*Keulen*,	+ 38.99	+ 3.14	8 ure	"	0.21
29	WAAL.	*Nijmegen*	+ 9.35	+ 3.13	8 "	"	0.13
29	NEDER-RHIJN. . . .	*Arnhem*,	+ 9.23	+ 2.32	8 "	"	0.06
28	GELDERSCHE IJSSEL.	*Westervoort*,	+ 9.77	+ 2.40	8 "	1.16	"
29	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (brug)	+ 44.36	+ 2.16	8 "	"	0.16
"		*Maastricht*, (hoofdsluis)	"	"	" "	"	"
28		*Grave*,	+ 9.20	+ 4.35	8 "	0.11	"
27	NIEUWE MAAS . . .	*Brielle* H. W.	+ 1.12	"	4 u. 30 m.	0.04	"
		Brielle L. W.	— 0.55	"	1 u. 15 m.	0.17	"

Telegraphische berigten van 29 December.

KEULEN, 29 December. Volgens een den 27sten van Coblenz ontvangen telegraphisch berigt, was het ijs tusschen St. Goar en Bacharach doorgedreven. Tot het opruimen van het ijs op de uiterwaarden was de waterstand niet hoog genoeg. Den 28sten werd te Coblenz de schipbrug weder gelegd.

NIJMEGEN, 29 December, 's morgens 8 ure. Open water. Men legt de gierbrug; waterstand 9.35 el + AP. of 5.87 el onder noodpeil.

TIEL, 29 December, 's morgens 8 ure. Open water; waterstand 7.00 el + AP. of 3.49 el onder noodpeil, gevallen 45 duim in 24 uren.

Gisteren avond en heden nacht is de ijsbezetting te Tuijl in beweging geraakt; benedenwaarts is die echter nog vast; waterstand te Tuijl den 29sten, des morgens ten 5 ure, 1.11 el onder noodpeil, gevallen 35 duim in 12 uren.

GORINCHEM, 29 December, 's morgens 8 ure. Weinig drijfijs; waterstand 2.29 el + AP. of 3.26 el onder noodpeil.

ARNHEM, 29 December, 's morgens 8 ure. Open water; waterstand 9.23 el + AP. of 4.58 el onder noodpeil.

CULEMBORG, 28 December, 's morgens 8 ure. Open water; waterstand 3.86 el + AP. of 3.37 el onder noodpeil.

VREESWIJK, 29 December, 's morgens 8 ure. Eenig drijfijs; de rivier benedenwaarts is los; waterstand 3.20 el + AP. of 3.30 el onder noodpeil.

ZUTPHEN, 29 December, 's morgens 8 ure. Open water; waterstand 5.19 el + AP of 3.17 el onder noodpeil.

DEVENTER, 29 December, 's morgens 8 ure. Open water; waterstand 3.73 el + AP. of 3.28 el onder noodpeil.

KATERVEER, 29 December, 's morgens 8 ure. Heden nacht veel, thans weinig drijfijs; waterstand 1.19 el + AP. of 3.77 el onder noodpeil.

KAMPEN, 29 December, 's morgens 8 ure. Het ijs drijft langzaam door; waterstand 0.50 el + AP. of 2.43 el onder noodpeil.

ROERMOND, 29 December, 's morgens 8 ure. Waterstand 17.81 el + AP.

's BOSCH, 29 December, 's morgens 8 ure. Waterstand 4.29 el + AP. Gisteren namiddag te Heusden de waterstand 3.52 el + AP. In de Maas weinig drijfijs.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag, den 30sten dezer aanstaande, geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 27sten December 1859.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** Bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken zijn, behalve de gewone dagbladen, ingekomen de navolgende werken, als:

BOEKWERKEN.

Eenvoudige verklaring van de hoofdzaken in het Christendom of der Christelijke waarheid, beoordeeld voor de vierschaar van het gezond verstand, eene bijdrage tot vereffening van den strijd onzer dagen, door P. Jalaguier, hoogleeraar bij de faculteit der Protestantsche godgeleerdheid te Montauban, uit het Fransch, met aanteekeningen, inleiding en naschrift, door dr. E. B. Swalue, predikant bij de Hervormde gemeente te Amsterdam; Amsterdam, G. Portielje & Zoon, 1859.

De wonderverhalen des Bijbels, een woord tegen het moderne rationalisme in de Protestantsche Kerk, door F. C. A. Hoogvliet, predikant te Spaarndam; Amsterdam, G. Portielje & Zoon, 1859.

De dochter van den raadsheer, 1577—78, door Herm. Hend. Niemann, schrijver van: Twee kapiteins van Prins Willem den Eerste; Amsterdam, J. M. E. Meijer, 1859.

Schetsen uit de dorpsschool, ernst en luim uit het leven van een dorpsschoolmeester, door D. H. Meijer; Amsterdam, J. M. E. Meijer, 1859.

Compendium van de leer der syphilis voor practische artsen en studerenden, van dr. Albert Carl Julius Michaelis, vertaald uit het Hoogduitsch en met eenige aanteekeningen voorzien, door G. D. L. Huët, med. et chir. doctor te Amsterdam; Amsterdam, J. H. Gebhard & C°., 1859.

Robertson's nieuw methodische practische inleiding tot de Engelsche taal, voor Nederlanders bewerkt; Amsterdam, Schalekamp, van de Grampel & Bakker, 1859.

Verspreide geschriften van mr. G. Groen van Prinsterer; te Amsterdam, bij H. Höveker, 1859.

Verklaring der godspraken van den profeet Zacharia, met stichtelijke en toepasselijke uitweidingen, door Pieter Jan Laan, emer. predikant bij de Hervormde gemeente te Amersfoort (uitgegeven door de Vereeniging ter bevordering van Christelijke lectuur); te Amsterdam, bij H. Höveker, 1859.

Bekeeren of vergaan, naar het Engelsch, van J. C. Ryle; te Amsterdam, H. Höveker, 1859.

Liederen en lie v an Burger, Schiller en Goethe, nageneuried door H. Frijlink; te Amsterdam, bij Hendrik Frijlink, 1859.

Een Amsterdamsche jongen, of het buskruid-verraad in 1622, tooneelspel in vijf bedrijven, door mr. J. van Lennep; Amsterdam, J. de Ruyter, 1859.

Vergelding, of een avontuur onder Karel IX van Frankrijk, drama in drie bedrijven (van het Theâtre Français), vrij naar het Fransche van Frederic Soulié & Badon, door C. J. Roobol, tooneelspeler aan den Amsterdamschen stads-schouwburg; Amsterdam, J. C. van Kesteren, 1859.

Sst....! blijspel met zang in twee bedrijven, vrij naar het Fransche („Chut!") van Scribe, door C. J. Roobol, tooneelspeler aan den Amsterdamschen stads-schouwburg; Amsterdam, J. C. van Kesteren, 1859.

Lijfstraffelijke regtspleging in Gelderland, of belangrijke strafzaken van 1811 tot 1859 aldaar voorgekomen, medegedeeld door mr. J. W. Staats Evers, advokaat en regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Arnhem; te Arnhem, bij D. A. Thieme, 1859.

De Virginiërs. Een verhaal uit de vorige eeuw, door W. M. Thackeray, uit het Engelsch vertaald door dr. M. P. Lindo, 1ste deel (1ste, 2de en 3de aflevering); te Rotterdam en Arnhem, bij H. Nijgh en D. A. Thieme, 1859.

Gekruide zielespijs, in portien toegediend, volksleesboek over de Christelijke godsdienst, door een pastoor, 1ste, 2de en 3de deel en 4de deel, 33ste, 34ste en 35ste portie; te Arnhem, bij W. Theod. Meijer 1853, 1854, 1855 en 1859.

Gods vrije genade verheerlijkt in Maartje Meyburg, geboren te Buiksloot in het jaar 1756, in haar leven door haar op schrift gesteld en naar haar eigen handschrift uitgegeven door P. Los, Gz.; Dordrecht, bij P. Los Gz., 1859.

Inleiding tot de clinische heelkunde, benevens eene methode tot het onderzoeken en beschrijven van heelkundige ziekten, van Furneaux Jordan, docent aan het Queen's college te Birmingham, uit het Engelsch vertaald door H. W. van Boven, stedelijk en plattelands heel- en verloskundige te Heinkeszand; Goes, C. W. Schetsberg, 1859.

Uit het leven, novellen van dr. S. Piccardt; Goes, C. H. Schetsberg, 1859.

Korte schets der heelkundige drainage, door A. Zandijk, heel- en verloskundige te Goes; Goes, C. H. Schetsberg, 1859.

De handelingen van Sir James Brooke op Borneo, getoetst aan de officiele Engelsche bescheiden en de bestaande tractaten, door D. C. Steyn Parvé; Haarlem, J. J. Weeveringh, 1859.

Geschiedenis der noordelijke Nederlanden, bewerkt door J. Waterreus, onderwijzer te Delft; te 's Hertogenbosch, bij J. J. Arkesteyn & Zoon, 1859.

Bladen uit het boek der natuur, leer- en leesboek voor de lagere scholen; te 's Hertogenbosch, bij J. J. Arkesteyn & Zoon, 1859.

Bijdrage tot de beschouwing van onderhoudpligtigheid, betrekkelijk uitdieping en slatting van openbare vaarwaters in Friesland, inzonderheid met betrekking tot de Leeuwarder-Harlinger trekvaart, door Jhr. mr. S. W. H. A. van Beyma thoe Kingma, lid van de arrondissements-regtbank te Leeuwarden; te Leeuwarden, bij L. Schierbeek, 1859.

Beginselen der theoretische en praktische bouwkundige rekenkunde, door J. van Moghem, privaat-onderwijzer in de wiskunde te Leiden, en J. W. Schaap, architect en onderwijzer in de bouwkunde aldaar, 1ste deel (met figuren in den tekst); Leiden; P. Engels; 's Gravenhage, M. M. Couvée, 1859.

De winterkoning en zijn gezin, door dr. C. D. J. Schotel; Tiel, Wed. D. R. van Wermeskerken, 1859.

Bijbelsche geschiedenis in tabellen, ten gebruike voor catechisatien en scholen, door R. A. S. Piccardt, theol. doct. pred. te Goes; Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1859.

Tot een aandenken aan uwe belijdenis; Schoonhoven S. E. van Nooten, 1859.

Wet op het regt van zegel (van 3 October 1843, *Staatsbl.* 47), met vermelding der latere wetten tot wijziging dier wet, en der besluiten en resolutien ter uitvoering genomen, en alphabetisch register, door L. N. Schuurman, secretaris der gemeente Zwolle; te Zwolle, bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1859.

Jonas de bankroetier of episoden uit het leven van een ouden schelm, oorspronkelijk kluchtspel met zang, in 3 bedrijven, door Ph. Kropveld, eerbiedigijk opgedragen aan het reizigers genootschap handel en nijverheid; te Zwolle, bij W. F. Zweers, 1859.

Vondels werken, 50ste aflevering (5de deel, blz. 41, 42, 43, 44 en 45); te Amsterdam, bij de Gebroeders Binger, 1859.

Bijbelsch woordenboek voor het Christelijk gezin, uitgegeven door W. Moll, P. J. Veth en F. J. Domela Nieuwenhuis, hoogleeraren te Amsterdam (3de deel, 13de aflevering); Amsterdam, P. N. van Kampen, 1859.

Mijne Zondagen in het Vereenigde Koningrijk, gemeenzame brieven uit Engeland, Wales en Schotland, door J. Kneppelhout (7de aflevering); Amsterdam, P. N. van Kampen, 1859.

Vreemde landen en volken, hun toestand en ontwikkeling, godsdienst en staatswezen, behoeften en hulpbronnen, gewoonten en zeden, beschreven naar de nieuwste bronnen, met staalplaten, I Britsch-Indie (12de aflevering) en II Japan (1ste aflevering); Amsterdam, Gebroeders Kraay, 1859.

Des Christens pelgrimsreize naar zijn Hemelsch Vaderland, leerredenen door F. W. Krummacher (15de aflevering); Amsterdam, H. Höveker, 1859.

Keur van leerredenen van de beroemdste kanselredenaren van het buitenland, keur 86—95; Amsterdam, H. Höveker, 1859.

Het Christelijk jaar of een woord der Heilige Schrift, overdacht op ieder dag des jaars, door J. F. Lobstein, in leven V. D. M. te Basel, naar den derden druk uit het Fransch, met eene voorrede van J. H. Gunning Jr., V. D. M. te Hilversum (7de, 8ste en 9de aflevering); Amsterdam, H. Höveker, 1859.

Technologisch woordenboek, of volledige handleiding voor alle takken van fabriekwezen en volksnijverheid, in alphabetische orde, naar de 2de geheel nieuw bewerkte Hoogduitsche uitgave van dr. K. Karmarsch en prof. F. Heeren (7de en 8ste aflevering); Gouda G. B. van Goor, 1859.

Armorial général, contenant la [illegible] nobles et patriciennes de l'Europe, précédé d'un [illegible] du blason, par J. B. Rietstap (12e livraison); Gouda, G. B. van Goor, 1859.

Leerboek der proefondervindelijke en toegepaste natuurkunde, met eene aanzienlijke verzameling van opgeloste vraagstukken en een groot aantal tusschen den tekst geplaatste houtgravuren, vrij bewerkt naar het Fransch van A. Ganot, en gewijzigd onder toezigt van P. van der Burg (7de en 8ste stukje); Gouda, G. B. van Goor, 1859.

Het Koningrijk der Nederlanden, voorgesteld in eene reeks van schilderachtige gezigten zijner belangrijkste plaatsen, merkwaardigste steden, kerken, kasteelen en andere aanzienlijke gebouwen van vroegeren en lateren tijd, naar de natuur geteekend en in staal gegraveerd door onderscheidene kunstenaars, en beschreven door J. L. Terwen (37ste en 38ste aflevering); Gouda, G. B. van Goor, 1858.

Verhandelingen, uitgegeven door Teylers tweede genootschap (26ste stuk, 7de gedeelte), bevattende een antwoord op de vraag omtrent de munten onzer voormalige hertogen, graven, heeren en steden. De munten der bisschoppen van de heerlijkheid en de stad Utrecht, van de vroegste tijden tot aan de Pacificatie van Gent, door P. O. van der Chys, hoogleeraar, directeur van het munt- en penningkabinet der Leidsche hoogeschool; te Haarlem, bij de Erven F. Bohn 1859.

Stichtelijke uren, door Nicolaas Beets, nieuwe reeks n°. 9; te Haarlem, bij de Erven F. Bohn, 1859.

Handboek der staatshuishoudkunde, door H. Baudrillart, professor aan het collége de France, uit het Fransch vertaald, door W. A. Viruli Verbrugge (2de deel); Haarlem, J. J. Weeveringh, 1859.

Handwoordenboek der natuurkundige wetenschappen, door Costiaan de Jong, 4de aflevering (bovengrond-chromium); Haarlem, J. J. Weeveringh, 1859.

Mulder's leesboekjes (3de stukje), leesboekje voor de laagste klasse, door G. C. Mulder, hoofdonderwijzer aan de eerste openbare school voor uitgebreid lager onderwijs te Nijmegen; te Nijmegen, bij H. C. A. Theime JFz., 1859.

Neêrlands Oost-Indie, reizen gedaan gedurende het tijdvak van 1852—1857, door dr. S. A. Buddingh (met platen), 9de aflevering; te Rotterdam, bij M. Wijt & Zonen, 1859.

De Duitsche kindervriend van P. F. Willemsen in eenen Nederlandschen veranderd; nagezien en gewijzigd naar de tegenwoordige behoeften der lagere scholen, door J. J. A. Goeverneur (3de stukje); Schoonhoven, S. E. van Noorden, 1859.

Leerboek der scheikunde, ten gebruike aan inrigtingen van lager en middelbaar onderwijs, en tot zelfonderrigt, door dr. J. W. Gunning, 2de deel (de scheikunde der metalen); Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1859.

Vierde tot en met tiende brief aan ieder, die hem lezen wil, door Robbert; Tiel, Wed. D. R. van Wermeskerken, 1859.

Het Nieuwe Testament, met ophelderende en toepasselijke aanmerkingen, door dr. H. E. Vinke, hoogleeraar aan de hoogeschool te Utrecht, 13de aflev. (De brieven van den apostel Paulus aan Timotheus, Titus en Philémon; te Utrecht, bij J. G. van Terveen & Zoon, 1859.

Luttenberg's chronologische verzameling der wetten en besluiten be-

trekkelijk het openbaar bestuur in de Nederlanden, sedert de herstelde orde van zaken in 1813, voortgezet door L. N. Schuurman, secretaris der stad Zwolle (1843 en 1858); te Zwolle, bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1859.

TIJDSCHRIFTEN.

Het Leeskabinet, mengelwerk tot gezellig onderhoud voor beschaafde kringen (voor 1859, n°. 9 en 10), met platen; te Amsterdam, bij Hendrik Frijlink, 1859.

De Nieuwe Recensent, tijdschrift voor wetenschap en smaak (n°. 9 en 10); Amsterdam, Ipenbuur & van Seldam 1859.

Maandschrift voor den beschaafden stand, ter bevordering van bijbelkennis en Christelijk leven (n°. 9 en 10); Amsterdam, J. & J. Mannoury, firma Ipenbuur & van Seldam, 1859.

Evangeliespiegel, maandschrift ter bevordering van Christelijk leven, jaargang 1859 (September- en October-aflevering); Amsterdam, Gebroeders Kraay.

Vaderlandsche letteroefeningen voor September en October 1859, n°. XI, XII en XIII; Amsterdam, P. Ellerman.

Nederland, onder redactie van N. Donker en H. J. Schimmel (6de jaargang, 9de en 10de aflevering); Amsterdam, J. C. Loman jr., 1859.

De Gids, 23ste jaargang, nieuwe serie, 12de jaargang (September); Amsterdam, P. N. van Kampen, 1859.

De Economist, tijdschrift voor alle standen, 1859 (8ste jaargang), September en October; te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Comp., 1859.

Het bijblad van de Economist, tijdschrift voor alle standen (Julij—October); te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Comp., 1859.

De juridische correspondent, 1859 (Augustus—October); te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Comp., 1859.

De godsdienstonderwijzer, lectuur voor eenvoudige Christenen (4de aflevering); te Amsterdam, bij J. A. Ormeling, 1859.

De Vereeniging, Christelijke stemmen, 14de jaargang, I en II (Julij en Augustus 1859); Amsterdam, H. Höveker, 1859.

De Christelijke verzamelaar door en voor het volk (15 Junij tot 15 Augustus 1859, n°. 1, 2 en 3); Amsterdam, H. Höveker.

De Christenbode, Bijblad bij de Christelijke verzamelaar door en voor het volk (n°. 7—16); Amsterdam, H. Höveker, 1859.

Zendelingblad voor de jeugd, door T. M. Looman (Xde deel, n°. 2 en 3); Amsterdam, H. Höveker, 1859.

De Tijdspiegel, aflevering VIII, IX en X (Augustus—October 1859); te Arnhem, bij D. A. Thieme, 1859.

De Militaire Spectator, tijdschrift voor het Nederlandsch leger, 3de serie, 4de deel (Augustus en September 1859, n°. 8 en 9); te Breda, bij Broese & Comp., 1859.

Themis, regtskundig tijdschrift, 2de verzameling (6de deel, n°. 3); 's Gravenhage, Gebr. Belinfante, 1859.

Half Stuivers-Magazijn, tijdschrift voor alle standen, 1ste jaargnag (1ste deel, n°. 1-26) en (2de deel, n°. 1-15); 's Gavenhage, Kuypers & van Duyl, 1859.

Tijdschrift ter bevordering van nijverheid, uitgegeven door de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van nijverheid, 2de reeks (deel VII, 3de en 4de stuk); te Haarlem, bij de Erven Loosjes, 1859.

School der gezondheid, een tijdschrift voor alle standen (n°. 10 en 11); te Haarlem, bij C. Zwaardemaker, 1859.

Bibliotheek voor het huisgezin, gezellig en nuttig onderhoud aan den huisselijken haard (9de en 10de aflevering); Leeuwarden, G. T. N. Suringar, 1859.

Naamlijst (Maandboekje) der geborene, gehuwde en overledene personen der stad Middelburg gedurende de maand Augustus en September 1859; te Middelburg, bij A. J. Jongkindt.

Nederlandsch tijdschrift voor de praktische beoefening van de Fransche, de Engelsche en de Hoogduitsche taal, nieuwe serie, 2de jaargang (n°. 1, 2 en 3) en 3de jaargang (n°. 4); te Tiel, bij de Wed. D. R. van Wermeskerken, 1859.

De Tijdstroom, maandschrift gewijd aan letteren, kunst en wetenschap, de jaargang (1ste deel, n°. 2, 3, 4, 5 en 6) en (2de deel, n°. 7, 8, 9 en 10); Tiel, Wed. D. R. van Wermeskerken, 1859.

Tijdschrift voor staathuishoudkunde en statistiek, door mr. B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis (18de deel, 4de en 5de stuk); Zwolle, bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1859.

Vriend van den landman, tijdschrift ter bevordering van akker- en tuinbouw, veeteelt en boomkweekerij in Nederland, 1859 (n°. 9 en 10), met eene houtsneêfiguur; te Zwolle, bij W. E. J. Tjeenk Willink, 1859.

ALMANAKKEN EN JAARBOEKJES.

Opregte Maastrichter Almanak, voor het schrikkeljaar onzes Heeren 1860; Maastricht, bij Leiter-Nypels.

Van Zwaamen's en Thompson's Almanak, voor het schrikkeljaar onzes Heeren Jesu Christi, 1860; Rotterdam, bij E. de Bont, firma: de Erve Mulders.

Van Zwaamens's en Thompson's Enkhuizer Almanak, voor het schrikkeljaar 1860; te Rotterdam, bij E. de Bont, firma: de Erve mulders.

Geprivilegeerde Rotterdamsche Admanak, voor het schrikkeljaar onzes Heeren Jesu Christi, 1860; Rotterdam bij E. de Bont, firma: de Erve Mulders.

MUZIJKWERKEN.

Souvenir du 9 Août 1859, Marche pour le Piano, composée et dédiée à Mademoiselle C. P. van den Santheuvel, à l'occasion de son mariage avec Monsieur Mr. P. H. Gerards Thesingh, par F. Böhme; Dordrecht, chez Francisous Blom, 1859.

HERDRUKKEN.

Kleine aardrijkskunde voor schoolgebruik, door E. van der Maaten, (7de verbeterde en vermeerderde druk); te Amsterdam, bij Hendrik Frijlink, 1859.

Gronden der Engelsche spraakkunst, in voorbeelden en toepasselijke oefeningen eenvoudig en bevattelijk voorgesteld, door L. Hakbijl (4de verbeterde en vermeerderde druk); te Amsterdam, bij Hendrik Frijlink, 1859.

Verzameling van Engelsche woorden en zamenspraken, ten gebruike der scholen en van hen, die de in den omgang meest voorkomende woorden en uitdrukkingen wenschen te leeren kennen, door A. B. Maatjes, (4de vermeerderde druk); te Amsterdam, bij J. H. Gebhard & Comp., 1859.

Johannes Calvijns Gulden boekske over den regt Christelijken wandel, uit het Hoogduitsch (2de druk); Amsterdam, J. M. E. Meijer, 1859.

Betrachtingen bij het ziekbedde, door H. D. Hermes, professor te Breslau, uit het Hoogduitsch vertaald en met aanteekeningen vermeerderd, door mr. W. Bilderdijk (2de onveranderde uitgave); Amsterdam, J. M. E. Meijer, 1859.

Geschiedenis der Nederlandsche letterkunde voor gymnasien en zelfonderricht, door W. J. Hofdijk (2de druk); Amsterdam, Gebr. Kraay, 1859.

Bijbeltaal, of onderrigt in de geschiedenissen des Ouden en Nieuwen Verbonds, en in de leer der Zaligheid (2de druk); te Amsterdam, bij C. M. van Gogh, 1859.

De Werkman in karton, of de kleine Bouwmeester, bestaande in regtlijnige ontwerpen, als: huizen, kerken, bruggen, meubelen, enz., geschikt om door de jeugd van kaartenblad te worden vervaardigd, benevens eene handleiding tot het teekenen, snijden, aaneenvoeging en kleuring der voorwerpen, met 6 uitslaande plaatjes (nieuwe verbeterde uitgave); Amsterdam, S. de Grebber Sz., 1859.

Beginselen der staathuishoudkunde, door mr. J. L. de Bruyn Kops (3de herziene en vermeerderde druk), 1ste en 2de deel; Amsterdam, J. H. Gebhard & Comp., 1859.

Beginselen der Fransche taal gemakkelijk gemaakt, voor jonge kinderen, door A. van der Hoeven, instituteur te Hoorn (2de stukje, 6de druk); Amsterdam, J. M. E. Meijer, 1859.

Een vraagboekje tot onderwijzing in de Christelijke leer (37ste uitgave); te Amsterdam, bij Mortier Govens en Zoon, 1859.

Leesboekje voor eerstbeginnende leerlingen, welke volgens de leerwijze van den heer P. J. Prinsen onderwezen worden, door H. Kroeze Ramaker, 1ste stukje (32ste druk), 2de stukje (35ste druk), 3de stukje (31ste druk) en 6de stukje (11de druk); Amsterdam, Schalekamp, van de Grampel Bakker, 1859.

Koopmans-rekeningen van Adam van Lintz, veranderd naar de behoeften van onzen tijd en het algemeen ingevoerde stelsel van munten, maten en gewigten, door H. G. Witlage, 2de deel (9de druk) en 3de deel (18de druk); Amsterdam, Schalekamp, van de Grampel & Bakker, 1859.

Nouvelle méthode pour apprendre à bien parler Français, ou nouveau choix d'entretiens Français-Hollandais, précédé d'un recueil des mots les plus usités, par G. N Landré, pouvant servir de suite à la méthode familière de P. Marin (8e édition); Amsterdam, chez Schalekamp, van de Grampel et Bakker, 1859.

Handleiding tot de kennis der Vaderlandsche geschiedenis, ten dienste van hen, die zich tot de lessen bij de Koninklijke militaire academie wenschen voor te bereiden, door Lodewijk Mulder, kapitein der infanterie (2de druk); te Arnhem, bij D. A. Thieme, 1859.

De bloemlezing uit Nederlandsche prozaschrijvers van N. G. van Kampen, verkort door D. Veegens, 3de stuk (van Haafner tot van der Palm) 2de druk; te Haarlem, bij de Erven F. Bohn, 1859.

Bevattelijke en leerzame verhalen voor oplettende kinderen (een leesboek voor de tweede klasse) door C. H. Wenning (1ste stukje, 15de druk en 2de stukje, 14de druk); 's Hertogebosch, J. J. Arkesteyn & Zoon, 1859.

Leerzaam en bevattelijk leesboekje voor kinderen (1ste stukje, 21ste druk); 's Hertogenbosch, J. J. Arkesteyn & Zoon, 1859.

Beknopte schets der Vaderlandsche geschiedenis voor de Nederlandsche jeugd (6de verbeterde druk); 's Hertogenbosch, J. J. Arkesteyn & Zoon, 1859.

Gemakkelijke opstellen voor eerstbeginnenden, of allereerste oefeningen in de Fransche taal, met bijgevoegde regelen volgens de beste taalkundigen door G. A. Gulikers (1ste deeltje, 7de verbeterde uitgaaf); te Maastricht, bij G. A. Gulikers, 1859.

Nieuwe bijdragen tot de geschiedenis van het strafregt, in verhalen door J. B. Cristemeijer (2de veel vermeerderde druk); Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1859.

De improvisator, door H. C. Andersen, uit het Deensch vertaald door mr. C. J. N. Nieuwenhuis (2de druk); Schoonhoven, S. E. van Nooten, 1859.

Lessen en verhalen uit den tegenwoordigen tijd, een leesboek voor de volkscholen, door een vriend der armen (3de verbeterde druk); Utrecht, J. H. Siddré, 1859.

Tweede leesboekje voor leerlingen, die volgens de lees-leerwijze van den heer P. J. Prinsen onderwezen worden; door H. Kroeze Ramaker, (2de druk); te Zwolle, bij W. van Delden Hz., 1859.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine, van voornemen zijnde op den 9den Januarij 1860, onder zijne nadere goedkeuring, te doen Aanbesteden de Levering van:

600 stuks Wit Linnen Bedlakens,

Brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de biljetten van inschrijving, op gezegeld Papier geschreven, en door de gegadigden zelven onderteekend, uiterlijk op den 9den Januarij aanstaande, des voormiddags vóór 12 ure, vrachtvrij behooren bezorgd te zijn aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, en moeten inhouden duidelijke opgaven van de namen, voornamen en woonplaatsen der inschrijvers en van hunne borgen, zoomede van den prijs (in schrijfletters) waarvoor men genegen is, gemelde levering, per stuk, aan te nemen;

dat de Inschrijvingsbiljetten, welke niet aan de voormelde vereischten voldoen, of ook die, waarin bij-conditien of doorhalingen of schriftdelgingen vervat zijn, van de mededinging zullen worden uitgesloten;

dat het Bestek dezer Aanbesteding dagelijks (Zon- en Feestdagen uitgezonderd), van des morgens ten 10 ure tot 2 ure na den middag, voor de gegadigden ter lezing ligt ter Secretarie van het Departement van Marine te 's Gravenhage, aan de Bureaux van de Directien der Marine te Amsterdam en te Vlissingen alsmede ter Griffien van de Heeren Commissarissen des Konings in de provincien Gelderland en Noordbrabant en in het Hertogdom Limburg; en eindelijk dat het staal Linnen, overeenkomstig hetwelk de levering der Bedlakens moet geschieden, ter bezigtiging voorhanden is bij het Departement van Marine te 's Gravenhage en bij de Directie der Marine te Amsterdam.

's Gravenhage, den 23sten December 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

** De Minister van Marine, van voornemen zijnde, op den 5den Januarij 1860, onder zijne nadere goedkeuring, te doen aanbesteden de levering van:

300 rollen Karldoek n°. 2,

Brengt ter kennis van de belanghebbenden:

dat de biljetten van inschrijving, op gezegeld papier geschreven en door de gegadigden zelven onderteekend, uiterlijk op den 5den Januarij aanstaande, des voormiddags vóór 12 ure, vrachtvrij, aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, behooren bezorgd te zijn; en moeten bevatten duidelijke opgaven van de namen, voornamen en woonplaatsen der inschrijvers en van hunne borgen, zoomede van den prijs (in schrijfletters), voor welken men geneigd is, het Karldoek per rol te leveren;

dat de inschrijvingsbiljetten, welke niet aan de genoemde vereischten voldoen, of ook die, waarin bij-conditien, doorhalingen, of schriftdelgingen voorkomen, van de mededinging zullen uitgesloten worden;

dat het bestek dezer aanbesteding, dagelijks (Zon- en feestdagen uitgezonderd), van 10 ure des voormiddags, tot 2 ure na den middag, ter lezing ligt ter Secretarie van het Departement van Marine te 's Gravenhage, aan de bureaux van de Directien der Marine te Amsterdam en te Vlissingen, alsmede ter Griffien van de Heeren Commissarissen des Konings in de provincien Gelderland en Noordbrabant en het hertogdom Limburg; en eindelijk dat het monster Karldoek ter bezigtiging voorhanden is bij evengemelde Directie der Marine te Amsterdam.

's Gravenhage, den 20sten December 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen van de Regering te *Melbourne*, betreffende nieuwe *kust-* en *havenlichten* te *Victoria* (*Australie*), die sedert de maand Mei dezes jaars *alle nachten* worden ontstoken; strekkende deze bekendmakingen ten vervolge van het *Berigt aan zeevarenden*, voorkomende in de *Staats-courant* van den 27sten *Augustus* dezes jaars.

AUSTRALIE.

1°. *Portland-baai-havenlicht.*

Een licht is ontstoken op den nieuwen steenen, grijs geschilderden lichttoren op den *Battery-heuvel* (*Battery-Hill*) aan de *Portland-baai*, staande omstreeks

op 38° 22′ 0″ Z. breedte, en
» 141° 39′ 0″ lengte Oost van *Greenwich*.

Het licht is *stilstaand*, *rood*, 116 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheven, en bij helder weder zigtbaar op een afstand van omtrent 13 Engelsche mijlen, 10 voet hoogte stellende voor het oog des waarnemers, en op minderen afstand naar gelang van den staat des dampkrings.

Het licht is zigtbaar *zeewaarts* van N. t. W. door het Oosten, tot Z. O.

Bij de ontsteking van dit nieuwe licht is het *roode licht* aan het zeewaarts gelegen einde van het *havenhoofd* veranderd in een *groen* licht. Schepen uit het *Westen* komende en bestemd naar de *Portland-baai*, moeten bij het omvaren der *Lawrence-klippen* wel zorg dragen, [illegible] peiling *noordwaarts* van N. W. t. W. 1/2 W. te brengen.

De *Lawrence-klippen* voorbij zijnde, sture men op het licht aan, houdende hetzelve op den bakboordsboeg, en in geene mindere diepte dan 6 vadem komende; wanneer men ter zijde der ankerplaats is gekomen zal het *groene licht* op het havenhoofd zigtbaar worden in peiling *West*.

Men peilt van den nieuwen lichttoren de *Oostelijke punt* der *Lawrence-klippen* Z. O., afstand nagenoeg 4 Engelsche mijlen, de uiterste *Noordpunt* van *Whaler's Bluff* N. W. t. N., afstand nagenoeg 1 mijl; de boei op *Whaler's rif* N. t. W. 1/2 W., afstand nagenoeg 1 mijl.

2°. *Port Fairy-Haven-licht.*

Een licht is ontstoken op den nieuwen steenen, rood geschilderden ronden lichttoren te *Port-Fairy*, op de *Zuid-Oostelijke punt* van *Rabbit-eiland*, nagenoeg 5 ellen (*yards*) van het *hoogwatermerk*, staande omstreeks

op 38° 24′ 0″ *Z. breedte*, en
» 142° 20′ 0″ *lengte Oost* van *Greenwich*.

Het licht is *stilstaand* en *schitterend rood*, vertoonende *elke drie minuten* eene *heldere schittering*.

Op een afstand van 6 mijlen en meer zal het licht gedurende 1′ 40″ *onveranderlijk zijn*, dan plotseling gedurende 34″ *verduisterd* worden; daarna gedurende 12″ eene heldere *schittering* geven en vervolgens weder gedurende 34″ *verduisterd* worden; waarna op nieuw het *onveranderlijke* licht schijnen zal.

Binnen 8 mijlen afstands van het licht zullen de *verduisteringen* naauwlijks zijn waar te nemen, daar op dien afstand, bij helder weder, een *vast stilstaand licht* tusschen de heldere *schitteringen* en het *onveranderlijke licht* zigtbaar wezen zal.

Het licht is 41 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheven en *zeewaarts* zigtbaar van N. t. W. 1/2 W. door het *Oosten* en *Zuiden*, tot Z. W. 1/2 W. op eenen afstand van 9 zeemijlen, stellende 10 voeten voor de hoogte van het oog des waarnemers, en op minderen afstand naar gelang van den staat des dampkrings.

Zeevarenden moeten wel acht slaan op het *verschillend* aanzigt der *lichten* te *Port-Fairy* en op *Kaap Otway*; het licht op *Kaap Otway* is *wit*, en bereikt zijne grootste schittering elk *één minuut*.

Schepen, naar de kust opwerkende *Westwaarts* van *Port-Fairy*, moeten zorg dragen, het licht *niet* in peiling OOSTWAARTS van O. N. O. te brengen.

Men mag het licht niet meer dan 1 mijl naderen, tot dat het in peiling W. t. Z. is, als wanneer de koers N. W. t. W. naar de *reede* kan *gestuurd* worden.

Wanneer het licht in peiling Z. t. W. is, kan men ankeren in 6 1/2 of 7 vadem.

Ten einde niet onklaar te raken van de *corps-morts* (*moorings*), moet men het licht niet *Zuidwaarts* van Z. t. W. 1/2 W. brengen.

Vreemde schepen moeten niet ondernemen, bij *dik weder* op dit licht af te gaan, noch *Port-Fairij des nachts* aan te doen.

Men peilt van den lichttoren:

het *Zuidelijk einde* van *Julia Percy-Eiland* W. t. Z. 1/2 Z., *afstand nagenoeg* 13 *mijlen*;

het Z. Z. O. einde van het *rif* nabij *Dusty Miller-Eiland* Z. t. W. 3/4 W., *afstand nagenoeg* 3/4 *mijl*;

het N. O. einde van *Rabbit-Eiland-Rif* N. O. t. O., *afstand nagenoeg* 1/8 *mijl*;

de *Uiter-ankerboei* N. t. O. 3/4 O., *afstand nagenoeg* 3/4 mijl.

3°. *Warrnambool-havenlicht.*

Een licht is ontstoken op den nieuwen lichttoren te *Warrnambool*, op *Middel-eiland*, staande omstreeks:

op 36° 26′ 0″ *Z. breedte*, en
» 142° 32′ 0″ *lengte Oost van Greenwich*.

Het licht is *stilstaand wit*, 78 voeten boven den waterspiegel verheven, en bij helder weder op een afstand van 13 Engelsche mijlen zigtbaar, stellende 10 voet hoogte voor het oog des waarnemers, en op minderen afstand naar gelang van den staat des dampkrings.

Het licht verlicht *zeewaarts* den *geheelen horizon*.

Schepen, die uit het *Westen* komen, moeten het licht *niet* in peiling *Zuidwaarts* van O. 3/4 Z. brengen; noch mogen schepen, die uit het *Oosten* komen, hetzelve brengen in peiling *Westwaarts* van N. W. t. W. 1/2 W.

Vreemde schepen moeten niet ondernemen, *des nachts* deze haven aan te doen, of het licht binnen één mijl afstands te naderen.

Men peilt van den lichttoren:

het Z. O. uiteinde van het rif Z. O. t. O. 1/4 O., nagenoeg 3 kabellengten *afstand*;

het Z. uiteinde van *Hopkins-rif*, O. 1/4 Z., nagenoeg 2 mijlen afstand.

4°. *Port Albert-havenlicht.*

Een licht is ontstoken op den nieuwen, rood geschilderden houten lichttoren te *Port Albert*, op het *Oostelijk einde van la Trobe-eiland*, staande omstreeks

op 38° 46′ 0″ *Z. breedte*; en
» 146° 31′ 0″ *lengte Oost van Greenwich*.

Het licht is *stilstaand* en *schitterend* rood, vertoonende elke 3 minuten eene *heldere schittering* op een afstand van 6 mijlen en meer. Het licht zal *onveranderlijk* zijn gedurende 1′ 40″, dan plotseling gedurende 34″ *verduisterd* worden, daarna gedurende 12″ eene heldere *schittering* geven, en vervolgens wederom gedurende 34″ *verduisterd* worden, waarna op nieuw het *onveranderlijke* licht schijnen zal.

Binnen 3 mijlen afstands van het licht, zullen de *verduisteringen* naauwlijks zijn waar te nemen, daar op dien afstand een *vast stilstaand* licht tusschen de *heldere schitteringen* en het *onveranderlijk licht* zigtbaar wezen zal.

Het licht is 40 voeten boven den waterspiegel verheven en zigtbaar *zeewaarts* van O. t. N. *door het Zuiden*, tot Z. W. op een afstand van 9 mijlen, stellende 10 voeten hoogte voor het oog des waarnemers, en op minderen afstand naar gelang van den staat des dampkrings.

Men peilt van den lichttoren:

de *uiter roode boei*, *oude vaarwater*, Z. O. t. O. 3/4 O., *afstand nagenoeg* 3 1/2 mijl;

het *Cliffy-eiland*, Z. O. t. Z. 1/2 Z., *afstand nagenoeg* 13 mijlen;

het *Noord Seal-eiland*, Z. t. O. 1/2 O., *afstand nagenoeg* 9 mijlen;

het *Rabbit-eiland*, Z. t. W. 3/4 W., *afstand nagenoeg* 11 mijlen;

Point Townsend, Z. W., *afstand nagenoeg* 3 1/2 mijl.

Alle in deze bekendmaking genoemde peilingen zijn genomen op het *miswijzend kompas*.

's Gravenhage, den 8sten December 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de in den loop dezes jaars gelegde *roode spitse ton* in het *Wieringer-Vlaak*, tusschen de *Noorder-* en *Middelton*, verwisseld is met eene *witte ton*.

's Gravenhage, den 21sten December 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

** Ter kennis van de belanghebbenden wordt gebragt, dat de Commissie uit de Heeren Gouvernements-Solliciteurs te 's Gravenhage, benoemd ingevolge Art. 19 van het Koninklijk besluit van den 5den September 1823 (*Staatsblad* n°. 39), over den jare 1860, uit de Heeren: J. H. Gaade, Mr. J. G. A. Clant en A. P. T. Eyssell zal zijn te zamen gesteld.

's Gravenhage, den 29sten December 1859.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Derde* trekking der *Vijfde* Klasse van de 240ste *Staats-Loterij*, op Donderdag den 29sten December 1859, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°.	5845	een prijs van	1000	gulden.
»	13288	» »	1000	»
»	1691	» »	10,000	»
»	17925	» »	1000	»
»	5617	» »	1000	»
»	909	» »	1000	»
»	4462	» »	1000	»
»	11439	» »	1000	»
»	13471	» »	1000	»
»	4742	» »	5000	»

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

** Burgemeester en Wethouders van Schiedam maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat bij de op den 24sten December jl. plaats gehad hebbende Uitloting van Aandeelen in de Geldleening ter bestrijding der kosten voor de oprigting en de exploitatie eener Gasfabriek binnen deze Gemeente, de navolgende Aandeelen ter Aflossing zijn aangewezen, als:

nos. 29, 99, 135, 152 en 162.

En dat de Houders dier Aandeelen mitsdien van den 2den Januarij 1860 af, ten Kantore van den Gemeente-ontvanger, over die aflossing kunnen beschikken.

Schiedam, den 28sten December 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
L. Knappert.
De Secretaris,
Vernède.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** In den jare 1800 negen en vijftig, den drie en twintigsten December, ten verzoeke van *Hendrik Christiaan Tombergh*, Makelaar, te Haarlem, in de Kruisstraat woonachtig, en uit kracht van het verlof, door de Arrondissements-regtbank te Haarlem bij beschikking van den negen en twintigsten November dezes jaars verleend, behoorlijk geregistreerd,

Heb ik *Jan Friederich Vorss*, Deurwaarder bij de Arrondissements-regtbank te Haarlem, aldaar woonachtig in de Warmoesstraat, wijk 3, numero 73, gepatenteerd,

voor de *eerste maal* Gedagvaard:

Johannes Albertus Godefridus Versteeg, laatst gewoond hebbende te Haarlem, doch thans afwezig, mijn Exploit doende bij aanplakking aan de voorname deur der Vergaderplaats van gemelde Arrondissements-regtbank, alsmede aan het Huis der Gemeente te Haarlem, terwijl ik een tweede Afschrift van hetzelve heb overgegeven aan den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij dezelve Regtbank, welke het oorspronkelijke met gezien heeft geteekend; en voorts nog bij plaatsing in de *Nederlandsche Staats-* en *Haarlemsche Couranten*, als zijnde daartoe bij voormeld verlof uitdrukkelijk aangewezen.

Om, na verloop van vier maanden na heden, en alzoo op Dingsdag den eersten Mei 1800 zestig, des voormiddags ten tien ure, bij vooraf gestelden Procureur, te verschijnen ter regtzitting van de Arrondissements-regtbank te Haarlem; — ten einde:

aangezien de Gedaagde in den jare 1800 vier en veertig als Soldaat vertrokken is naar Suriname;

aangezien hij vervolgens naar Curaçao is vertrokken en op den achttienden Februarij 1800 zeven en veertig, op zijn verlangen, met binnenlandsch paspoort is afgegaan;

aangezien men na dien tijd niets meer van hem heeft vernomen, en er alzoo meer dan vijf jaren na dit laatste berigt zijn verloopen, zonder dat bewijs is ingekomen van zijn aanwezen of overlijden;

aangezien de Gedaagde vertrokken is zonder volmagt tot het waarnemen van zijne zaken gegeven of orde op het beheer van dezelve gesteld te hebben;

aangezien de Requirant, als naaste bloedverwant, belang heeft, dat bij Vonnis van de Regtbank voornoemd worde verklaard, dat er Regtsvermoeden van het Overlijden van den Gedaagde bestaat, en zulks sedert den achttienden Februarij 1800 zeven en veertig,

Mitsdien van zijn aanwezen te doen blijken, den Gedaagde tevens aanzeggende, dat ingeval noch de Gedaagde, noch iemand voor hem op deze Dagvaarding mogt opkomen, door den Requirant zal worden geconcludeerd, dat hem daarvan zal worden verleend acte, en tevens verlof tot het doen van eene tweede dergelijke Dagvaarding; met verdere aanzegging aan den Gedaagde, dat *Frederik Lodewijk Kist*, wonende in de Zylstraat, wijk 5, numero 478, te Haarlem, voor den Eischer als Procureur in dezen zal occuperen; zijnde de kosten van dit Exploit vijf gulden drie en zeventig en een halve cent.

J. F. Vorss, *Deurwaarder*.

Gezien en afschrift overgenomen door ons Officier van Justitie te Haarlem, den 23sten December 1859. (Get.) *L. G. Vernée*, Subst.

Geregistreerd te Haarlem, den drie en twintigsten December 1800 negen en vijftig, deel 20, folio 25 recto, vak 4, houdende een blad zonder renvooijen; ontvangen voor regt f 0.80 en voor 38 opcenten f 0.30½, te zamen een gulden tien en een halve cent.

De Ontvanger a. i. (Get.) *Stroom*.

Voor afschrift,
F. L. Kist, *Procureur*.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Appingadam, de dato 22 December jl., is *Jan Hendriks Balk*, oud 27 jaren, zonder beroep, ongehuwd, wonende te Roode Haan, onder Warfhuizen, gemeente Leens, ter zake van zwakheid van vermogens, op zijn eigen verzoek, gesteld onder Curatele.

Geschiedende hiervan aankondiging ingevolge de Wet, door den

Appingedam, den 24sten December 1859. *Officier van Justitie*,
Bondam.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

Op den tweeden December des jaars achttien honderd negen en vijftig verschenen voor mij Henri Antoine Jean Amya Esser, notaris te Amsterdam, in tegenwoordigheid der nagenoemde getuigen:

de heer Klaas Koopmans, grondeigenaar, wonende binnen deze stad op den Singel bij de Bergstraat;

de heer Herman Christiaan Roeters van Lennep, koopman, wonende binnen deze stad op de Keizersgracht bij de Leidsche gracht;

de heer mr. Willem Karel van der Breggen, advocaat, wonende binnen deze stad op den Singel bij de Gasthuismolensteeg; en

de heer Jan Willem Fredrik Matthes, assuradeur, wonende binnen deze stad op de Leliegracht tusschen de Heeren- en Keizersgrachten;

in betrekking, de drie eerstgenoemden van commissarissen en de laatstgenoemde van thans eenig overgebleven bestuurder der naamlooze vennootschap, onder de benaming van *Vennootschap ter Assurantie* opgerigt bij acte, op den derden October achttien honderd negen en veertig ten overstaan van mij notaris in tegenwoordigheid van getuigen alhier verleden op het ontwerp, bewilligd door Zijne Majesteit den Koning bij Hoogstdeszelfs besluit van den dertigsten Augustus achttien honderd negen en veertig, nommer 45.

Zijnde de bestuurder van genoemde vennootschap voor het loopende dienstjaar gepatenteerd, bij acte van patent, uitgegeven te Amsterdam den negen en twintigsten Junij dezes jaars, nommer 26895,

te kennen gevende:

dat zij comparanten in gezegde hunne betrekking, in overeenstemming met de bepalingen, vervat in voorschreven acte van oprigting, deelhebbers in de *Vennootschap ter Assurantie* schriftelijk hadden uitgenoodigd tot het houden eener algemeene vergadering, ten huize van den heer laatsten comparant, op den dertigsten Junij dezes jaars achttien honderd negen en vijftig, ten einde in dezelve vergadering te beraadslagen en te besluiten:

eerstelijk, over de al dan niet-voortzetting der vennootschap na den laatsten December dezes jaars achttien honderd negen en vijftig, als wanneer zal eindigen de tijd van duur waarvoor dezelve was aangegaan:

ten tweede, in geval van voortzetting der vennootschap, alsdan over een voorstel tot wijziging van art. 22 der voormelde acte van oprigting; en

ten derde, in geval van voortzetting der vennootschap over een voorstel om den heer mede-bestuurder Arend Simon Tobias, ingevolge zijn verzoek, eervol ontslag uit deze zijne betrekking met het einde dezes jaars te verleenen, en in zijne plaats voor den volgenden tijd van duur eenen anderen mede-bestuurder uit de deelhebbers te kiezen.

Dat in dezelve algemeene vergadering, blijkens het daarvan door mij notaris op gezegden dertigsten Junij dezes jaars achttien honderd negen en vijftig, in tegenwoordigheid van getuigen, alhier opgemaakt procesverbaal, door al de daarin aanwezige of vertegenwoordigde deelhebbers met algemeene stemmen tot verlenging voor den tijd van tien jaren van gezegde *Vennootschap ter Assurantie*, en tot de voorgestelde wijziging van artikel 22 der acte van oprigting is besloten, mitsgaders aan den (sedert echter overleden) heer mede-bestuurder Arend Simon Tobias eervol ontslag uit deze zijne betrekking is verleend, en voor den volgenden tijd van duur in zijne plaats tot mede-bestuurder is benoemd de heer deelgenoot Dirk Tobias, die deze benoeming heeft aangenomen; terwijl eindelijk zij heeren comparanten in hunne gemelde betrekking door de vergadering zijn verzocht en geautoriseerd om, ter voldoening aan het bepaalde bij artikel 36 van het Wetboek van Koophandel, overeenkomstig het besluit, in die vergadering genomen, te ontwerpen de acte van voorzetting der *Vennootschap ter Assurantie*, mitsgaders van wijziging van artikel 22 der statuten en benoeming van eenen nieuwen bestuurder, het alzoo opgemaakt ontwerp aan Zijne Majesteit den Koning ter bewilliging aan te bieden, en, deze verkregen hebbende, om daarna die alzoo goedgekeurde acte namens al de deelhebbers te verlijden en teekenen, en voorts van de aldus verleden acte en van het Koninklijk besluit van bewilliging de bij de wet gevorderde inschrijving, bekendmaking en aankondiging te doen bewerkstelligen.

En verklaarden mitsdien de heeren comparanten, krachtens voormelde op hen verleende autorisatie, alsnu, bij deze tegenwoordige acte, na gunstig verkregen bewilliging van Zijne Majesteit den Koning op het aan de minute dezer vastgehecht ontwerp derzelve, verleend bij besluit van den acht en twintigsten October dezes jaars achttien honderd negen en vijftig, nommer 91, mede aan de minute dezer vastgehecht, te bepalen en vast te stellen als volgt:

ten eerste, de *Vennootschap ter Assurantie*, gevestigd te Amsterdam, opgerigt bij acte op den derden October des jaars achttien honderd negen en veertig voor den notaris Henri Antoine Jean Amya Esser in tegenwoordigheid van getuigen alhier verleden op het ontwerp, bewilligd door Zijne Majesteit den Koning bij besluit van den dertigsten Augustus achttien honderd negen en veertig, nommer 45, zal worden voortgezet voor een nieuw tijdvak van tien achtereenvolgende jaren, te rekenen van den eersten Januarij des jaars achttien honderd zestig, en alzoo om te eindigen met den laatsten December des jaars achttien honderd negen en zestig, en zulks, behoudens na te melden wijzigingen, geheel op dezelfde voet en wijze, onder dezelfde voorwaarden en bepalingen, met gelijke regten en onder dezelfde verpligtingen, zoo voor de deelhebbers als voor de commissarissen en bestuurders, als bij gemelde acte van oprigting zijn vastgesteld, en zoodanig als die bij Zijner Majesteits hiervoren aangehaald besluit zijn goedgekeurd en bewilligd, en alzoo ook om in de maand Junij des jaars achttien honderd negen en zestig over de verdere voortzetting na of ontbinding met den laatsten December deszelfden jaars achttien honderd negen en zestig op nieuw te beraadslagen, op den voet en wijze zoo als bij art. 3 der acte van oprigting is opgegeven.

ten tweede, de laatste zinsnede van de eerste alinea van artikel 22 der acte van oprigting, luidende: » Het meerder bedrag der winsten dan deze vijf ten honderd zal voor een derde gedeelte als extra-uitdeeling aan de aandeelhouders worden uitgekeerd, en voor de overige twee derden op eene afzonderlijke rekening worden gebragt", wordt vervangen door de woorden: » Het meerder bedrag der winsten dan deze vijf ten honderd zal voor de helft als extra-uitdeeling aan de aandeelhouders worden uitgekeerd en voor de wederhelft op eene afzonderlijke rekening worden gebragt";

ten derde, aan den heer Arend Simon Tobias (inmiddels echter overleden) is op zijn verzoek, met den laatsten December dezes jaars, een eervol ontslag uit zijne betrekking van bestuurder dezer vennootschap verleend, en wordt voor den verderen tijd van duur, aanvangende den eersten Januarij des jaars achttien honderd zestig, tot mede-bestuurder der *Vennootschap ter Assurantie* aangesteld en benoemd de heer deelgenoot Dirks Tobias, welke verklaard heeft die commissie aan te nemen.

Zullende de comparanten van deze acte en verkregen Koninklijke bewilliging de bij de wet voorgeschreven inschrijving, bekendmaking en aankondiging doen bewerkstelligen.

Kiezende de comparanten in gezegde hunne betrekking en alzoo in naam der deelhebbers voor de getrouwe naleving en executie van den inhoud dezer domicilie ten kantore van het bestuur binnen deze stad, op de Leliegracht tusschen de Heeren- en Keizersgrachten, in Buurt LL., nommer 381.

Waarvan acte. Gedaan en verleden in Amsterdam, ter woonplaatse van den heer derden comparant, in tegenwoordigheid van Hendrik Frederik Johannes Straatman en Henri Marie de Vries, beiden candidaat-notaris en wonende binnen deze stad, de eerste op de Keizersgracht en de tweede in de Vijzelstraat, als getuigen. En hebben de heeren comparanten en de getuigen, allen aan mij notaris bekend, met mij na voorlezing deze minute geteekend.

(*Geteekend:*) K. Koopmans, H. C. Roeters van Lennep, W. K. van der Breggen, J. W. F. Matthes; H. F. J. Straatman, H. M. de Vries, Amya Esser, notaris.

N°. 259. Geregistreerd te Amsterdam, den derden December 1800 negen en vijftig, deel 121, folio 80 recto, vak 6, twee bladen, geen renvooi. Ontvangen voor regt f 2.40 voor de voortzetting en f 0.80 voor de benoeming, te zamen f 3.20, makende met de 38 opcenten, ad f 1.22, te zamen vier gulden twee en veertig cents (f 4.42). De ontvanger, (geteekend) *A. de Wit.*

Bij het ter perse leggen dezer Courant was het telegraphisch beursberigt nog niet aangekomen.

DE ALGEMEENE COMMISSIE van Liquidatie der zaken van de voormalige Wees- en Momboirkamers, gevestigd te 's Gravenhage, doet, ter voldoening aan art. 8 der wet van 5 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 45), de onderstaande aankondiging betreffende de

VOORMALIGE WEESKAMER VAN OUDER-AMSTEL.

Volgnommer.	ERFLATERS of uit wier nalatenschap de boedels ter weeskamer zijn opgebragt.	JAAR van het overlijden des erflaters.	JAAR van de opbrengst des boedels ter weeskamer	ERFGENAMEN of ten wier behoeve de boedels ter weeskamer zijn opgebragt.	ZUIVER SALDO der boedels door de Algemeene Commissie overgenomen.		AANMERKINGEN.
					Inschrijving op het Nationaal Grootboek $2\frac{1}{2}$ pCt.	Contanten.	
1	Dirks, (Jan)	onbekend	1718	Onbekende erven.		f 23.50	
2	Folberts, (Marten)	idem	17 Junij 1717	Het kind van Marten Folberts.		34.20	Hieronder is begrepen de opbrengst van een gouden hoepring, een paar gouden knoopjes, 2 zilveren ringen, 2 paar zilveren knoopen, 3 zilveren hemdrokknoopjes, op 5 Julij 1810 als aan onbekenden behoorende verkocht: de ring ad . . . . f 12.80 de gouden knoopjes . . 7.50 eenig zilver . . . . 2.90 f 23.20
3	Halberstadt, (Christoffel)	1717	onbekend	Onbekende erven.		34.55	De erflater is te Duivendrecht overleden; het geld is de opbrengst van verkochte goederen.
4	Heuzen, (Antje van) huisvrouw van Willem van Rhijn.	onbekend	[illegible]	De [illegible] kinderen der erflaatster.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5	Hooff, (Philip van 't)	idem	27 Jan. 1756	Jan van 't Hooff.	f 500	16.16	De erfgenaam was minderjarige zoon des erflaters; zijn voogd was Jan Vis.
6	Janse, (Aaltje Pieterse) huisvrouw van Gerbrand Schoonhoven.	idem	13 Nov. 1794	Jannetje en Mietje Schoonhoven.		6.30	Moederlijk bewijs. Dirk (van) Schoonhoven en Jacob Brand waren oudooms van vaders- en moederszijde der erfgenamen.
7	Pieterse, (Pieter) en Neeltje Jansd.	idem	28 Julij 1783	Onbekende erven.		16.30	De geregtigden schijnen in 1758 in de *Amsterdamsche Courant* te zijn opgeroepen.
8	Roelofs, (Frederikje) huisvrouw van Symen van Rees.	idem	4 Maart 1794	Antje, Willempje en Geertje van Rees.	1000	30.00	Bij de opbrengst was Antje 4 jaar, Willempje $1\frac{1}{2}$ en Geertje $\frac{1}{4}$ jaar oud. Moederlijk bewijs.
9	Roos, (Lammertje Willems)	idem	14 Jan. 1754	Maarten Roos.		9.855	Maarten Roos was, als oom maternel, voor de $\frac{1}{2}$ erfgenaam ab intestato van de erflaatster. In 1759 zijn 4 jaren renten betaald aan Antje Roos, weduwe Hendrik Brugman, te Nieuwendam, die eene dochter schijnt te zijn geweest van Maarten. Maarten was vermoedelijk destijds in Indie; in 1754 is voor hem kostgeld uitbetaald aan Gerritje Aarse.
10	Rumpt, (de huisvrouw van Hendrik)	idem	4 Julij 1780	Jansje, Jacob, Dirk en Willempje Rumpt.		8.00	Moederlijk bewijs. Er wordt ook nog vermeld een gouden braceletje en een gespje voor 't jongste meisje, present gedaan door Dorigje Barends Bakker, huisvrouw van Albert Schoonderbeek, doch dit is niet gevonden en waarschijnlijk door 't jongste kind gedragen. Jansje was geboren in 1767, Jacob in 1770, Dirk in 1774 en Willempje in 1776.
11	Sluis, (Catharina van der) weduwe Arie van Dijk.	idem	3 Jan. 1797	De vier minderjarige kinderen der erflaatster: Arie, Lijsje, Cornelis en Neeltje van der Sluis.	—	231.00	Testamentaire voogden waren Cornelis van der Sluis, Lambertus Koot en Arie Korver; uit het dragen van den moedersnaam zou moeten worden afgeleid, dat de kinderen buiten echt zijn verwekt.
12	Vermeulen, (de huisvrouw van Hannes)	idem	3 Sept. 1793	J. Ch. Vermeulen.		3.15	Moederlijk bewijs.
13	Wel, (de huisvrouw van Joost ter)	idem	12 Nov. 1793	Pieter ter Wel.		3.15	Moederlijk bewijs. Op eene andere plaats is aangeteekend dat zekere Tr[illegible] ter Wel gehuwd is geweest met Albert Schoonderbeek. Moedersnaam onbekend.

En roept voornoemde Algemeene Commissie bij deze op allen, die vermeenen op de voormelde gelden of geldswaarden regt te hebben, om zich, op de wijze bepaald bij de wet van 5 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 45), daartoe bij haar aan te melden.

's Gravenhage, den 21sten December 1859.

De Commissie voornoemd,
F. F. KARSEBOOM, *Voorzitter.*
Ter ordonnantie van dezelve,
J. A. T. COHEN STUART.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.